

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Klassiõpetaja õppekava

Kristel Anier

ÕPETAJATE ARVAMUSED PILDIRAAMATUTEL PÕHINEVA ÕPPEMATERJALI
KOHTA ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMISEKS 3. JA 4. KLASSI
INGLISE KEELE TUNNIS

Magistritöö

Juhendaja: inglise keele algõpetuse õpetaja Evi Saluveer

Tartu 2023

Kokkuvõte

Õpetajate arvamused pildiraamatutel põhineva õppematerjali kohta õppekava läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis

Õppekava läbivate teemade käsitlemiseks ei piisa ainult õpikutest. Üheks võimaluseks on kasutada pildiraamatuid. Magistritöö eesmärgiks oli koostada pildiraamatutel põhinev õppematerjal õppekava läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassis ning küsida selle kohta õpetajatelt arvamust. Uuringu läbiviimiseks kasutati kvalitatiivset meetodit.

Poolstruktureeritud intervjuudega intervjuueeriti ühe Tartu linna nelja inglise keele õpetajat. Tulemustest selgus, et õpetajad hindasid õppematerjalis olevat soovituslikku pildiraamatute nimekirja ja kolme näidistöölehte 3. ja 4. klassile sobilikuks, eakohaseks ning arvasid, et õpilased on pildiraamatute kasutamisega motiveeritud. Õpetajad olid seisukohal, et õppematerjal aitab neil tunni ettevalmistamisel aega kokku hoida ning on väärt kasutamist. Samuti leiti, et õpilased saavad pildiraamatute abil õppekava läbivate teemade üle arutleda ja oma mõtteid jagada.

Võtmesõnad: läbivad teemad, pildiraamatud, inglise keel, õpetajate arvamused

Abstract

Teachers' Opinions of the Picturebook-based Study Material to Teach Cross-curricular Topics in the 3rd and 4th Grade English Lessons

Textbooks are not enough to cover cross-curricular topics of the national curriculum. One of the possibilities to cover them is using picture books. The aim of the master's thesis was to create study material based on picture books to teach cross-curricular topics in the 3rd and 4th grade and ask teachers' opinion about it. Qualitative method was used to conduct the research. Four English teachers were interviewed using a semi-structured interviews. The results showed that the teachers considered the suggested list of picture books and three sample worksheets of the study material suitable and age-appropriate and they thought that the students were motivated while using picture books. They also believed that the study material would help them save time in lesson preparation and is worth using. It was found that by using picture books, students can discuss and share the thoughts on cross-curricular topics of the curriculum.

Key words: cross-curricular topics, picture books, English language, teachers' opinions

Sisukord

Sissejuhatus	4
Teoreetiline ülevaade	5
Läbivate teemade olulisus	5
Pildiraamatute mõiste	6
Põhjused pildiraamatute õppetöös kasutamiseks	7
Pildiraamatute kasutamine inglise keele tunnis.....	7
Pildiraamatute valiku kriteeriumid.....	10
Õppematerjali koostamine.....	10
Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused.....	11
Metoodika.....	12
Valim.....	12
Andmekogumine	13
Andmeanalüüs	15
Tulemused	17
Õpetajate hinnang pildiraamatute nimekirjale	17
Õpetajate hinnang näidismaterjalile	19
Õpilaste suhtumine pildiraamatute kasutamisse.....	20
Arutelu.....	22
Tänu sõnad	25
Autorsuse kinnitus	26
Kasutatud kirjandus.....	27
Lisa 1. Pildiraamatutel põhinev abimaterjal läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis	
Lisa 2. Intervjuu kava	

Sissejuhatus

Nüüdisaegses õpikäsitusel täiendatakse tavapäraseid ainetunde teemadega, mis valmistavad õpilast ette elus hästi toime tulema. Üldhariduskoolis peaks õppijal kujunema ühiskonna erinevatest tahkudest arusaam, kuidas mõista erinevatest kultuuriruumidest pärit inimesi; hoolitseda enda tervise ja ohutuse eest; väärtustada nii ennast kui teisi ja hinnata keskkonda (Luisk & Ots, 2010). Eespool nimetatud arusaamade kujundamiseks on Põhikooli riiklikus õppekavas (2011, 2023) välja toodud kaheksa läbivat teemat: elukestev õpe ja karjääri kujundamine, keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, teabekeskond ja meediakasutus, tehnoloogia ja innovatsioon, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus. Lõimides läbivaid teemasid erinevates ainetundides saadud teadmistega (Luisk & Ots, 2010), loob õpilane endale tervikliku maailmanägemuse (Timmerman, 2017).

Läbivate teemade puhul õpikutest üksi ei piisa ning nende õpetamiseks napib materjale (Cross-Curricular..., 2005; Tammearu, 2016; Terwinghe, 2021). Noorema kooliastme inglise keele tundides sobivad selleks hästi pildiraamatud, mis lisaks keele osaoskuste arendamisele hõlmavad mitmekülgseid teemasid (Castro, 2002; Daly & Blakeney-Williams, 2015; Ghosn, 2002; Harper, 2016; O'Neil, 2010; Tørnby, 2020), sh õppekava läbivaid teemasid. Pildiraamatud on õppetöoks lihtsasti kättesaadavad, sest paljudel neist on nii füüsiline kui digitaalne versioon. Digitaalsel kujul pildiraamatut on võimalik käsitleda lugeda distantsilt nii ühiselt kui ka üksi (Daly & Blakeney-Williams, 2015). Neile on lisatud omadusi, mida trükitud raamatul pole – audiolugu, muusika, heliefektid või animatsioonidega elemendid, mis annavad õpilasele valiku, millele ta oma tähelepanu lugedes pöörab (Yokota & Teale, 2014).

Erinevatest uuringutest nii Eestis kui välismaal (Apuhtin, 2014; Terwinghe, 2021) selgub, et õpetajad on pildiraamatuid kasutanud võõrkeele osaoskuste õpetamiseks ning on nende põhjal teinud õppematerjale I ja II kooliastmele. Ühtlasi ilmneb, et õpetajatel on tihti materjalide koostamiseks vähe aega (Cross-Curricular..., 2005), õppe- ja juhendmaterjale (Kõiv *et al.*, 2010) ning sobivat raamatut ei ole lihtne leida (Pihlak, 2012). Magistritöö uurimisprobleemiks on, et kuigi ingliskeelsete pildiraamatute valik on lai, neis kajastuvad erinevad teemad ning neid on saadaval erinevatel viisidel, ei ole teada, kuivõrd inglise keele õpetajad neid kasutavad läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassis. Võttes arvesse pildiraamatute eelised ja õpetajate ajanappusest, aitaks viimast leevendada pildiraamatutel põhinev õppematerjal õppekava läbivate teemade üle arutamiseks. Eelnevast tuleneb magistritöö eesmärk koostada pildiraamatutel põhinev õppematerjal õppekava läbivate

teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis ja küsida selle kohta õpetajatelt arvamust.

Magistritöö jaguneb neljaks osaks. Töö teoreetilises osas antakse ülevaade läbivate teemade olulisusest, pildiraamatute definitsioonist, põhjustest õppetöös kasutamiseks, inglise keele tunnis läbivate teemade ja keele osaoskuste arendamisest, valikukriteeriumist ja õppematerjali koostamise nõuetest. Metoodika peatükis kirjutatakse õppematerjali koostamisest, valimist, andmekogumisest ja andmeanalüüsist. Tulemuste osas esitatakse andmed ning arutelu osas analüüsitakse saadud tulemusi.

Teoreetiline ülevaade

Läbivate teemade olulisus

Kaasaegses ühiskonnas ei piisa õpilasele ainult ainealastest teadmistest (Cross-Curricular..., 2005). Õpilasele on oluline mõista ja väärtustada teisi inimesi ning kultuure, olla kõlblene kodanik nii indiviidi kui töötajana, kasutada turvaliselt teabekeskondi, muid tehnilisi vahendeid ja hoida tervist ning keskkonda (Luisk & Ots, 2010). Seetõttu on põhikooli riiklikusse õppekavasse (2011, 2023) lisatud kaheksa läbivat teemat, mille eesmärk on lõimida õppeainetesse ühiskonnas aktuaalseid teemasid, mida ainetundides ei käsitleta. Läbivate teemade õpetamise eesmärgiks on õpilases kujundada mitmekülgseid vaatenurki, väärtuseid ja hoiakuid erinevate valdkondade hulgas (Luisk & Ots, 2010). Neid lõimitakse õppetöösse lisaks aineteadmistele, et õpilasel tekiks arusaam, kuidas ühiskond kui tervik toimib (Põhikooli riiklik õppekava, 2011, 2023; Timmerman, 2017). Läbivaid teemasid on oluline õppeainetesse lõimida, sest eelkõige aitavad need õpilastel kasvada inimeseks, kes tuleb ühiskonnas edukalt toime ja saab aru selle toimimises (Luisk & Ots, 2010; QCA, 2009, viidatud Savage, 2012 j). Lisaks seostuvad need põhioskuste ja -pädevustega ning neid on keeruline õpetada ühe aine kaudu (Luisk & Ots, 2010). Õpitu seostamine ja erinevate vaatenurkade omamine on tähendusrikas ja asjakohane. Nii saab õpilane oma teadmisi ja oskusi kasutada erinevates olukordades. Läbivate teemade abil seostab õpilane õpitud tegeliku maailmaga ning neil tekib sellest terviklik ülevaade (Hayes, 2010a; Timmerman, 2017). Vastasel juhul võib õpilasel tekkida õpitu vahel kunstlik barjäär (Hayes, 2010b). Läbivate teemade lõimimine ainetundidesse on õpilasele motiveerivam kui ühe aine alaste teadmiste omandamine (Parker *et al.*, 2011).

Kuigi läbivaid teemasid ja nende lõimimist ainetundidesse peetakse oluliseks ja need kajastuvad põhikooli riiklikus õppekava (2011, 2023), on leitud, et nende rakendamisega kaasnevad erinevad probleemid. Esiteks on läbivate teemade mõiste uus nii õpetajatele kui õpilastele ja nende rolli tähtsust ei peeta õppetegevuses alati oluliseks (Kõiv *et al.*, 2010; Parker *et al.*, 2011). Teiseks on leitud, et läbivate teemade käsitlemiseks oleks vaja juhend- ja õppematerjali (Kõiv *et al.*, 2010; Tammearu, 2016).

Üheks võimaluseks on läbivaid teemasid kajastada ainetunnis erinevate autentsete materjalidega. 3. ja 4. klassi inglise keele tundides sobivad selleks loominguliselt ja eakohaliselt kirjutatud pildiraamatud, millega saab arendada keeleoskust, aga mis aitavad ka paremini mõista erinevaid teemasid (Hayes, 2010a). Nende lugemise ja vaatamisega kujundab õpilane oma arusaama erinevatest vaatenurkadest ja väärtushoiakutest ning on suuteline arutlema oma mõtete üle (Bradbery 2012).

Pildiraamatute mõiste

Pildiraamatu mõistet on tõlgendatud erinevalt. Seda saab põhjendada sellega, et pildi ja teksti omavaheline sümbioos on igas pildiraamatus erinev (Niitra, 2014; Nikolajeva & Scott, 2006; Waugh *et al.*, 2013). Mõned autorid (Nodelman, 1988; Strasser & Seplocha, 2007; Sutherland & Hearne, 1977, viidatud Bintz & Ciecierski-Madara, 2022 j) leiavad, et pildiraamatus on pilt tähtsam kui tekst või sellega võrdväärne. See on oluline, et lugeja teksti sisust paremini aru saaks. Nikolajeva ja Scott (2006) rõhutavad, et pildiraamatus toetavad pilt ja tekst üksteist, kusjuures pildidel on alati eesmärgistatud otstarve. Nad liigitavad pildiraamatud viie erineva tunnuse põhjal, olenevalt sellest, kuidas pilt ja tekst on omavahel kooskõlas ning kuidas lugeja neid tõlgendada saab: 1) sümmeetria (ingl *symmetry*) – pilt ja tekst on omavahel võrdsed ja annavad edasi sama lugu; 2) täiendamine (ingl *complementary*) – pilt ja tekst täiendavad üksteist; 3) täiustamine (ingl *enhancement*) – pilt ja tekst täiustavad üksteist, andes lugejale uut tähendust; 4) erinevus (ingl *counterpoint*) – pildil ja tekstil on erinev tähendus; 5) vastuolu (ingl *contradiction*) – pilt ja sõna on üksteisega vastuolus, andes edasi erinevat lugu. Kokkuvõtvalt võib öelda, et pildiraamat on raamat, kus lugusid edastatakse läbi mitmete piltide ja vähese tekstiga (Nodelman, 1988), mis tähendab, et illustratsioonid on domineerivad (Lastekirjanduse sõnastik, 2006). Olulisel kohal on nii pilt kui tekst, kuid nende osakaal võib olla erinev. Pilt ja tekst võivad üksteist täiendada ja anda edasi erinevat informatsiooni, aga ka vastuolus olla, et lugejal oleks võimalik loetut ise tõlgendada ja järeldusi teha.

Põhjused pildiraamatute õppetöös kasutamiseks

Pildiraamatuid on õppetöös mugav kasutada nende väikese mahu ja ajakulu pärast. Seetõttu jääb palju aega nendega seotud ülesannetele, tegevustele ja arutlustele (Murphy, 2009). Nii näiteks parandab pildiraamatute kasutamine loodusainete õpetamisel õpilase suhtumist ainesse, andes sellest laiemat ülevaate ja lõimib loodusaineid kirjandusega (Cho & Kim, 1998). Matemaatika õpetamisel viivad pildiraamatud õpitu päriselu konteksti, aitavad läbi viia matemaatilisi arutelusid ja arendada abstraktseid matemaatilisi käsitusi (Jenkins, 2010). Neis olevat teksti saab kasutada näidiseks, kui eesmärgiks on arendada õpilaste kirjutamisoskust ning äratada neis lugemishuvi ja mõnu lugemisest (Birketveit, 2015; Murphy, 2009). Pildiraamat võimaldab lugejal kasutada kujutlusvõimet ja loomingulisust, arendada empaatiavõimet ning isiklikku arusaama selles sisalduvast loost (Waugh *et al.*, 2013).

Lisaks eelnevale õpivad õpilased nende abil hindama kultuuri- ja traditsiooniväärtusi (Castro, 2002; Daly & Blakeney-Williams, 2015; Ghosn, 2002; O'Neil, 2010), mõistma keskkonnakaitse olulisust (Tørnby, 2020), visuaalse kunsti, disaini ja loomingulise mõtlemise arenguvõimalusi (Hsiao, 2010; Pantaleo, 2012). Nad arendavad õpilaste empaatiavõimet ning sotsiaalset ja emotsionaalset kirjaoskust (Castro, 2002; Denham *et al.* 2003; Harper, 2016; Tørnby, 2020). Viimane on oluline, sest see seostub õpilaste positiivse arengu, akadeemiliste tulemuste ning pädevuste, heaolu ja vaimse tervisega (Harper, 2016). Need oskused on tähtsad, sest on tihedalt seotud suhtlemise (Denham *et al.* 2003), mõtlemise ning üksteise mõistmisega (Tørnby, 2020). Pildiraamatut võib vaadata ka kui mudelit emotsioonide juhtimiseks, kus ilmnevad tegelaste realistlikud probleemid ja viisid, kuidas neid lahendada (Harper, 2016). Emotsioonide äratundmisel on abiks illustatsioonid, mille eesmärk on panna lugejat tundma pildil kujutatut ja sellega kaasnevat emotsiooni, ilma, et peaks ise sama emotsiooni tundma (Nikolajeva, 2013).

Pildiraamatute kasutamine inglise keele tunnis

Inglise keeles ilmunud pildiraamatud pakuvad suurepärast võimalust nii läbivate teemade käsitlemiseks inglise keele tunnis kui ka keele osaoskuste arendamiseks. Tavaliselt kasutatakse keeleõppeks struktureeritud õpikuid kuid need koosnevad kunstlikult kirjutatud erinevatest lühikestest tekstidest nagu dialoogid, luuletused, kirjad ja lugude katkendid, mida sageli ei kasutata päriselus (Ghosn, 2002). Võrreldes õpikutega annavad pildiraamatud aimduse, milline on inglise keeles kirjutatud autentne tekst (Birketveit & Rimmerheide,

2017). Need on keeleliselt lihtsustamata ja erinevalt õpikutekstist keerulisemalt kirjutatud. Keerulisema teksti mõistmist hõlbustavad pildid. See võimaldab õpilasel ise tõlgendada raamatu lugu. Samas on autentses keeles kirjutatud tekst huvitav, tõstab õpilasel õpimotivatsiooni ja muudab keeleõppe tähendusrikkaks (Birketveit, 2015; Lubis, 2018). Paralleelselt arenevad õpilase võrdlemis-, uurimis- ja probleemilahendamisoskused ning oskus näha keele ja kultuuri seoseid (Daly & Blakeney-Williams, 2015). Pildiraamatutes leidub õpilasele uut sõnavara ja keelesüntaksit ning nende abil saab arendada kõiki inglise keele osaoskusi – kuulamist, kõnelemist, lugemist ja kirjutamist (Birketveit & Rimmerheide, 2017; Castro, 2002; Hashemifardnia *et al.*, 2018; Lubis, 2018, Pantaleo, 2012). Piisav sõnavara ja head keele osaoskused võimaldavad omakorda erinevatel teemadel, sh ka õppekava läbivatel teemadel arutleda.

Sõnavara. Üks tähtsamaid oskusi võõrkeele valdamisel on sõnavara (Birketveit & Rimmerheide, 2017), sest sõnavara piiratud oskus takistab edukat suhtlemist (Hashemifardnia *et al.*, 2018), lugemist, kuulamist ja kirjutamist. Sõnavara õppimist pildiraamatute abil toetavad tähelepanu püüdvad illustratsioonid (Ahlquist, 2020; Birketveit & Rimmerheide, 2017), mistõttu on sõnu kergem meelde jätta (Birketveit & Rimmerheide, 2017). Õpikutes leiduv sõnavara on piiratud ja võib võimekamale õpilasele lihtsaks jääda. Keerukamat ja ilukirjanduslikku sõnavara leidub pildiraamatus, mida saab kinnistada erinevate keeleliste meetoditega, näiteks pildiraamatu lugemise ja ühise lugemisjärgse aruteluga. Selline õppimisviis aitab õpilasel mõista tundmatut sõnavara, kusjuures uut sõnavara ei pea õpilane ilmtingimata omandama, vaid sellest aru saama (Sun, 2015).

Lugemine. Pildiraamatute lugemine algab visuaalse informatsiooni ehk pildi mõistmisest, mis aitab aru saada pildiraamatus olevatest sõnadest (Nikolajeva, 2013). Lugejal on võimalus uurida loo erinevaid tegevustikke, tunda end vähese tekstiga mugavalt ja arendada arusaamu tegevuse toimumise kohta. Vähese teksti abil saab õppida interpreteerima piltides olevaid juhtumeid, mille all mõeldakse tegelaste motiive, sündmuseid, žeste ja näoilmeid (Serafini, 2014). Pildiraamatute lugemist võib vaadata kui avatud protsessi. Tuginedes loetud tekstile, nähtud piltidele ja lugeja eelnevatele kogemustele, mis on seotud loetud teemaga, loob lugeja enda isiklikku mõtestatud teksti. Sageli väljendub peamine lugu illustratsioonides, mis omakorda arendab lugeja kujutlusvõimet ja kriitilist mõtlemist (Lubis, 2018; Murphy, 2009). Pildiraamatu lugemine, uuesti lugemine ning selle üle arutlemine arendab loetu mõistmist (Richgels, 2013) ning aitab õpilasel aru saada erinevatest teemadest.

Kuulamine. Õpilasele on võõrkeelse teksti kuulamine esimeseks keelesisendiks. Kuulamisega seotud õppetegevused on olulised, sest nende abil õpib õpilane võõrkeele

hääldust ja tempot (Ahlquist, 2020). Samas võib oskus võõrkeeles kuulata olla õpilasele keeruline ning tal võib olla öeldut raske mõista. Pildiraamatute kasutamise eeliseks kuulamisoskuse arendamisel on nende visuaalsus (Hayes, 2010b). Paljudel pildiraamatutel on olemas digitaalsed versioonid, mille piltidele on lisatud audiolugu (Yokota & Teale, 2014). Kuulates lugu ja vaadates samal ajal atraktiivseid pilte, suunab õpilane oma tähelepanu kõne kuulamisele (Ahlquist, 2020; Hayes, 2010b) ning hakkab lugu visualiseerima, uusi sõnu ära arvama ja aimama, mis võib loos edasi juhtuda (Ellis & Brewster, 2014). Pildiraamatute ettelugemise ajal on õpilane aktiivne kuulaja, mõeldes ja analüüsides kuuldu (Sipe, 2002).

Kõnelemine. Kõnelemisoskust ei arenda õpilane üksi, vaid seda soodustab suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega (Richgels, 2013). Siinkohal on oluline, et loetud pildiraamatu teema oleks õpilasele meelepärane ja huvitav. Pärast lugemist on õpilastel võimalus avaldada oma arvamust loetu kohta (Murphy, 2009) ja olla kaasatud arutellu (Sipe, 2002). Kaasatus võib avaldud mitmel erineval viisil. Loole ja tegelastele reageerimisega näitab kuulaja, et on kaasatud selle kuulamise ja oskab seega kuuldust kõneleda (Sipe, 2002). Dramatiseerimisega kaasneb loo jutustaja hääle muutus, et erinevaid tegelasi eristada (Matthews, 2020; Sipe, 2002). Kuuldud loo suuline arutelu, sh eelduste, järelduste ja kokkuvõtete tegemine paneb kuulajaid kuuldu üle mõtlema. Sellisel moel on õpilasel võimalus pildiraamatu lugu enda mõtetele tuginedes muuta ja arvamust avaldada. Pildiraamatute lugude toel saab õpilane harjutada kirjalikku teksti loomist. Loetut tekstist saadakse sõnavara ja väljendid, mis kanduvad kõnelemisoskusest üle õpilase kirjutamisoskusesse (Richgels, 2013).

Kirjutamine. Paljudele õpilastele on kirjutamine keeruline osaoskus. Nad näevad palju vaeva, et oma ideid väljendada ja need kirjalikult üles ehitada (Murphy, 2009). Pildiraamatud sobivad hästi kirjutamisoskuste arendamiseks (Ellis & Brewster, 2014; Murphy, 2009; Paquette, 2007), kuna nad on informatiivsed ja meelelahutuslikud. Samas aitavad pildid tekstist kui kirjandusliigist aru saada ja õpilast kirjutamisel motiveerida. Peale selle on oluline, et pildiraamatute abil valmiv kirjutis on eesmärgipärane ja edasistes õpingutes kasutoov, näitamaks, milliseid tekstiliigid on olemas ka väljaspool klassiruumi (Paquette, 2007).

Inglise keele tundides arendatud keele osaoskused on eelduseks pildiraamatute abil läbivate teemade üle arutlemiseks. Õpetajal on aimdus, milline on tema õpilaste keeletase ja lähtuvalt sellest peab ta pildiraamatute valimisel koostama individuaalseid kriteeriumid.

Pildiraamatute valiku kriteeriumid

Leidmaks sobilikku pildiraamatut inglise keele tunnis kasutamiseks, on vaja arvestada mitmete kriteeriumitega. Nende valimise puhul peaks arvestama õpilase huvide ja sobiliku teemaga, mis tõstab motivatsiooni lugeda ja selle üle arutleda (Ellis & Brewster, 2014; Lado, 2012). Hästi valitud pildiraamat on õpilastele keeleliselt ja kognitiivselt arusaadav, loomupäraselt kirjutatud ning võimaldab koostada ja lahendada autentseid ülesandeid (Ghosn, 2002). Teiseks on tähtis, et pildiraamatu sisu ja raskusaste sobivad sellega, mida soovitakse õpetada, so teemade ja eakohasusega, silmas pidades ka õpilase kultuuritausta (Ellis & Brewster, 2014; Lado, 2012). Samuti tuleb silmas pidada universaalsust, et õpilased saaksid pildiraamatuga samastuda (Ghosn, 2002), ning tekst, stiil, kontekst ja illustratsioonid oleksid õpilasele sobivad (Lado, 2012). Pildiraamat peab olema õpilasele kasulik ja toetama inglise keele valdamist nii koolis kui väljaspool kooli. Ühtlasi on pildiraamatu puhul oluline keeleline keerukus (Hiebert & Kamil, 2005, viidatud Lado, 2012 j; Rost, 2006). Algajale inglise keele õppijale on lihtsam pildiraamat, kus grammatiline struktuur kordub (Ghosn, 2002). Arvestama peab sõnavaraga, mis on olemas õpilase eelnevast inglise keele oskusest (Hiebert & Kamil, 2005, viidatud Lado, 2012 j). Viimaks sõltub pildiraamatu valik selle teema kontekstist ning keelelisest kordusest (ingl *language redundancy*) (Ghosn, 2002; Lado, 2012). Selle abil saab algaja õpilane pildiraamatu loo sisust paremini aru, kusjuures oluline on sõnade koguarv, sh tundmatute sõnade ning tuntud ja tundmatute sõnade suhe; keeleline keerukus ehk teksti, sõnavara ja lausete keerukus ning kasulikkus ehk keele rohkus keeleõppes. Selline keelekriteerium aitab kategoriseerida pildiraamatuid, arvestades teksti rohkest, keele keerukust ja kasulikkust keeleõppes (Lado, 2012).

Sobivate pildiraamatute valimisega peab arvestama õpilast ja tema huvisid, keeletaset ning teemat, mida soovitakse käsitleda. Nende laia valiku tõttu on koostatud erinevatest kriteeriumitest lähtuvaid nimekirju (vt nt Centre for Literacy in Primary Education, *s.a.*; Øsfold University College, *s.a.*), kus on arvestatud õpilaste vanuse ja teemadega. Sellised nimekirjad annavad ülevaate pildiraamatutest ja aitavad kitsendada nende valikut.

Õppematerjali koostamine

Üksnes pildiraamatute toomisest inglise keele tunni ei piisa, vaid nendega töötamiseks on vaja ka sobivaid materjale. Õppematerjali koostamisel peab arvestama erinevate aspektidega (Mikk, 2000; Tomlinson, 2013). Ennekõike tuleb arvesse võtta õppijat, tema keeletaset, motivatsiooni ja huvisid (Howard & Major, 2004; Mikk, 2000; Tomlinson, 2011). Järgides eelnevat, peavad materjalid olema sobiliku sisuga, atraktiivsete illustratsioonide ning

varieeruvate ülesannetega (Tomlinson, 2011). Viimase puhul tuleb anda õppijatele võimalus kasutada materjali abil kõiki keele osaoskusi (Howard & Major, 2004), et õppimine oleks väljakutset pakkuv (Tomlinson, 2011).

Samuti on oluline õppematerjali välimus, ülesannete juhised ja varieeruvus (Howard & Major, 2004; Tomlinson, 2011). Enamasti on õppematerjalid koostatud paberandjal. See eeldab, et kirjalikud ülesanded on piisavalt hajutatud (Mikk, 2000; Tomlinson, 2011) ja on jäetud ruumi kirjutamiseks (Howard & Major, 2004). Õppematerjalidel oleva teksti ning illustratsioonidega peaksid õppijad saama samastuda ja mõelda enda kogemustele (Tomlinson, 2011; Tomlinson, 2013). Illustratsioonid toetavad õpilast tekstist arusaamisel ja loovuse kasutamisel (Mikk, 2000). Õppematerjali oluline funktsioon on õppija aitamine, et ta ei tunneks, et sellega kontrollitakse tema oskusi (Tomlinson, 2011). Sellega seonduvad õppimise ajal kogitud positiivsed emotsioonid, mis teevad protsessi nauditavamaks (Tomlinson, 2013). Lisaks välimusele tuleb tähelepanu koondada ülesannetele ja nende juhistele. Hästi koostatud õppematerjali ülesanded on konkreetsete õpieesmärkidega ja omavahel seotud, et õpilasel tekiks arusaam õpetatavast (Howard & Major, 2004). Ühtlasi peavad need vastama kriteeriumitele, kus põhifookus on tähenduslikul ja praktilisel eesmärgil, et õpilasel oleks võimalik ülesannete lahendamisel kasutada omandatud teadmisi (Ellis, 2011). Selged, sisutihedad ja sobiva keeleraskusega ülesannete juhised on õppijatele tõhusad (Howard & Major, 2004). Tuginedes eelnevatele aspektidele on võimalik koostada huvitav ja õppijasõbralik õppematerjal.

Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused

Võõrkeeleõppe materjalide valik on tänapäeval lai. Traditsiooniliselt kasutatakse selleks struktureeritud õpikuid, millega on võimalik luua kokkupuude võõrkeelega ja õppida keele osaoskusi (Ghosn, 2002). Ühe võimalusena saab õpikumaterjali täiendada pildiraamatutega. Need ei ole loodud keeleõppeks, kuid neis peegeldub keel, mida väljaspool klassiruumi tavaliselt kasutatakse (Tomlinson, 2011) ning neid sobib kasutada nii keele osaoskuste, sõnavara, grammatika kui ka erinevate teemade õpetamisel (Ghosn, 2002).

Põhjuseid, miks pildiraamatuid inglise keele tunnis õppimisel kasutada, on mitu. Nad sisaldavad endas motiveerivaid lugusid, millega saavad õpilased arendada oma kujutlusvõimet, loovust ning inimeste ja kultuuride vahelisi hoiakuid (Ghosn, 2002; Waugh *et al.*, 2013). Värvilised pildid aitavad õpilastel oma tähelepanu koondada õppimisele (Hashemifarnia *et al.*, 2018) ja neis kajastuvad erinevad teemad, mida saab keeletunnis õpetada (Terwinghe, 2021). Ka õppekava läbivate teemade, nagu nt kultuuriline identiteet,

tervis ja ohutus, tehnoloogia ja innovatsioon (Põhikooli riiklik õppekava, 2011, 2023) üle arutlemiseks võiks pildiraamatutest abi olla, lõimides neid ainealaste pädevustega.

Erinevate uurimistöode (Apuhtin, 2014; Terwinghe, 2021) tulemustele tuginedes ilmneb, et umbes pooled uuritud inglise keele õpetajatest on kasutanud pildiraamatuid õppematerjalina, kuid õpetajate ajanappuse ja vähese kogemuse tõttu ei leia nad sageli sobivat raamatut (Apuhtin, 2014; Pihlak, 2012; Tammearu, 2016). Võib oletada, et just ajanappus ja kogemuse puudumine on põhjusteks, miks pildiraamatud kui õppematerjal on inglise keele tunnis vähe kasutatust leidnud. Ka ei ole ülevaadet, kuivõrd on õpetajad kursis sellega, milliseid läbivaid teemasid saaks erinevate ingliskeelsete pildiraamatute abil õpetada. Sellest tuleneb ka uurimistöo probleem. Lähtudes pildiraamatute eelistest, läbivate teemade rakendamise olulisusest keeleõppes, õpetajate ajanappusest ja vähestest kogemustest võib oletada, et inglise keele õpetajatele oleks vaja soovituslikku nimekirja pildiraamatutest ja näidisõppematerjali. Selline õppematerjal abistaks õpetajaid sobivate raamatute ja teemade leidmisel. Tulenevalt eelnevast on magistritöö eesmärk koostada 3. ja 4. klasside inglise keele õpetajatele soovituslik nimekiri õppekava läbivaid teemasid käsitletavatest pildiraamatutest koos näidisõppematerjalidega ning küsida selle kohta õpetajatelt arvamust.

Uurimistöole püstitati järgmised uurimisküsimused:

1. Kuidas hindavad õpetajad soovituslikku pildiraamatute nimekirja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis?
2. Milline on õpetajate hinnang ja soovitus pildiraamatute põhjal koostatud näidismaterjalile?
3. Kuidas suhtuvad õpilased õpetajate hinnangul pildiraamatute kasutamisse 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis läbivate teemade käsitlemisel?

Metoodika

Valim

Magistritöö raames viidi esmalt I ja II kooliastme inglise keele õpetajate seas läbi küsitlus ingliskeelsete pildiraamatute kasutamise kohta 2022. aasta novembris saadeti 40 kooli õppejuhtidele küsimustik elektroonilise kirja teel, kus tutvustati töö autorit, magistritöö eesmärki ja paluti küsimustik edasi saata I ja II kooliastme inglise keele õpetajatele. Koolid otsiti Eesti Hariduse Infosüsteemist, kasutades vajalikke otsingusõnu. Küsitlusele vastas 23 õpetajat üle kogu Eesti. Tegemist oli sihipärase valimiga, et saada ideaalsed vastajad (Õunapuu, 2014). Küsimustikule vastanute seast valiti ühe Tartu kooli neli 3. ja 4. klassi

inglise keele õpetajat, kellega viidi läbi intervjuud. Tegemist oli mugavusvalimiga, kuna valitud inimesed olid uurijale lihtsasti kättesaadavad ja koostöövalmid (Õunapuu, 2014). Kolm õpetaja neljast olid klassiõpetajad, kes annavad ka 3. ja 4. klassile inglise keele tunde. Üks õpetaja oli inglise keele õpetaja, kes annab inglise keele tunde II ja III kooliastmes. Õpetajate tööstaaž oli vahemikus 1,5 kuni 23 aastat.

Andmekogumine

Andmete kogumiseks kasutati nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset uurimisviisi. Saamaks ülevaadet pildiraamatute kasutamisest inglise keele tunnis ning õpetajate vajadusest materjali järele, mille abil õpetada läbivaid teemasid viidi 2022. aasta novembris I ja II kooliastme inglise keele õpetajate seas läbi küsitlus. Selle vastused kinnitasid, et õpetajad vajaksid sellist materjali. Sellest tulenevalt koostati magistritöö raames pildiraamatute põhjal õppematerjal läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis, mille loomisel järgiti ADDIE (ingl *Analysis, Design, Development, Implement, Evaluate*) viiefaasilist mudelit (Allen, 2006).

Õppematerjali koostamine. Esimeses faasis analüüsiti küsitluse tulemusi. Selgus, et 73,9% küsitletud õpetajatest ei ole inglise keele tunnis pildiraamatuid kasutanud, tuues põhjuseks, et nad ei oma ülevaadet sobivate pildiraamatute kohta (10 vastajat), neil puuduvad kogemused pildiraamatute kasutamiseks (8 vastajat), neil pole aega sobivat pildiraamatut leida (6 vastajat), ülesannete koostamine pildiraamatute kasutamiseks võtab palju aega (6 vastajat), pole leidnud pildiraamatuid, mis haakuksid õpetatava teemaga (4 vastajat) ning õpikust ja töövihikust piisab inglise keele tundide läbiviimiseks (2 vastajat). Lisaks tõi üks õpetaja välja, et kooli ei osteta füüsilisel kujul pildiraamatuid raha kokkuhoidmise tõttu. Õpetajad pidasid vajalikuks õppematerjali pildiraamatute kohta koos soovitusliku nimekirja ja näidismaterjaliga (73,9% vastajat). Lisaks selgus vastustest, et õpetajad peavad koostatava õppematerjali juures kõige olulisemaks näidisülesandeid (21 vastajat), linki digitaalsetele pildiraamatutele (18 vastajat), läbivat teemat (16 vastajat) ning raamatu sisu lühitutvustust (16 vastajat).

Kavandamise (ingl *design phase*) ja arengu faasis (ingl *development phase*) koostati esmalt pildiraamatute soovituslik nimekiri koos raamatu esikaane pildi ja lühitutvustusega. Iga raamatu juurde lisati link digitaalsele versioonile. Raamatud grupeeriti läbivate teemade kaupa. Nimekirja koostamisel võeti arvesse juba olemasolevaid pildiraamatute temaatilisi nimekirju (Centre for Literacy in Primary Education, *s.a.*; Øsfold University College, *s.a.*). Lisaks otsiti pildiraamatuid juurde Google otsingumootorist sobivate otsisõnadega ning

magistritöö juhendaja erakogust. Samuti loeti ja kuulati Internetis olevaid erinevaid pildiraamatuid ning võrreldi nende sisu Põhikooli riikliku õppekava (2011, 2023) läbivate teemade kirjeldustega. Sobivate pildiraamatute nimekirja muudeti ja täiendati 2023. aasta veebruaris ja märtsis. Nimekiri 27st pildiraamatust valmis Wordi failis tabelina. Nimekirja koostamisel tutvuti autoriõiguse seadusega, mis ütleb, et raamatuid võib kasutada illustreeriva materjalina õppe- ja teaduslikel eesmärkidel motiveeritud mahus ja tingimusel, et selline kasutamine ei taotle ärilisi eesmärke“ (Autoriõiguse seadus, 2023). Näidistöölehed valmisid kolme raamatu põhjal, millel oli digitaalne versioon. Nende tegemisel võeti arvesse erinevaid õppematerjali koostamise kriteeriume ja ülesannete varieeruvust ja tüüpe (Ellis & Brewster, 2014; Howard & Major, 2004; Tomlinson, 2011; Tomlinson, 2013). Õpilase töölehe ülesannete tegemisel arvestati eelkõige raamatu sisu seost läbiva teemaga, kuid samuti õpilaste erinevate keele osaoskuste arendamise võimalust. Iga töölehe juurde lisati ka õpetaja tööleht koos lingiga digitaalsele pildiraamatule, läbiva teema nimetus, õpilaste soovitatav vanus, töölehe eesmärk, vajalikud materjalid tunni läbiviimiseks ning õpilase töölehe ülesannete kirjeldused, ligikaudsed ajad nende täitmiseks ja vastused.

Kasutamise faasis (ingl *implementation phase*) katsetati esmalt üht töölehte, mille ajal jälgiti, kas töölehe struktuur ning ülesannete sisu ja juhised on sihtgrupile mõistetavad. Selle käigus ilmnes, et üksikud tööjuhised ei ole üheselt mõistetavad ning töölehele tehti vastavad muudatused. Samuti kontrolliti ülejäänud töölehtede ülesannete juhiseid, mis muudatusi ei vajanud. Peale seda saadeti õppematerjal ühe Tartu kooli neljale inglise keele õpetajale Stuidiumi keskkonna kaudu tutvumiseks koos selgitusega, millele nad peaksid õppematerjaliga tutvudes tähelepanu pöörama. Õpetajad pidid tagasisidestama pildiraamatute nimekirja ja töölehti ning katsetama õpilastega ühte vabalt valitud töölehte. Hinnangu faasis (ingl *evaluation phase*) küsiti õpetajate tagasisidet kogu õppematerjali kohta. Samuti sooviti teada saada, kuidas õpilased suhtusid pildiraamatu ja töölehega töötamisse.

Saamaks tagasisidet koostatud materjalile kasutati kvalitatiivset uurimisviisi. Materjaliga tutvunud ja katsetanud õpetajatega viidi läbi poolstruktureeritud intervjuud. See uurimisviis valiti, sest see võimaldab vajadusel muuta küsimuste järjekorda, neid ümber sõnastada, vahele jätta, juurde lisada või täpsustada (Õunapuu, 2014), Intervjuu küsimused koostati lähtuvalt uurimisküsimustest ja teoreetilisest ülevaatest (Lisa 2),

Esmalt viidi ühe õpetajaga prooviintervjuu, et olla kindel, kas intervjuu küsimused on arusaadavad. Sellest ilmnes, et intervjuu struktuur oli sobilik ning küsimused selgelt sõnastatud ning täpsustavaid küsimusi polnud vaja küsida. Prooviintervjuust saadud vastuseid tulemuste osas ei arvestatud. Järgmisena lepiti valimis olnud õpetajatega kokku intervjuu aeg.

Enne intervjuu algust selgitati õpetajatele nende õigusi ja intervjuu korraldust ning võeti neilt suuline nõusolek intervjuu salvestamiseks. Õpetajatega lepiti kokku, et nende vastused on anonüümsed ning nende nimesid ei avalikustata (Eetikaveeb, *s.a.*). Intervjuu kava jaotati kolmeks osaks, kus esimeses osas olid sissejuhatavad küsimused, teises osas uurimisküsimustele tuginevad põhiküsimused ja kolmandas osas kokkuvõtvad küsimused. Sissejuhatavate küsimustega saadi teada valimis olnud õpetajate tausta ja kokkupuudet pildiraamatute ning läbivate teemadega. Põhiküsimused jaotusid vastavalt uurimisküsimustele veel omakorda kolmeks osaks. Kokkuvõtvad küsimused andsid õpetajatele võimaluse avaldada oma arvamust soovitusliku nimekirja ja näidismaterjali kohta. Intervjuud viidi läbi koolis, kus valimis olnud õpetajad töötasid. Intervjuude keskmine pikkus oli 30 minutit. Poolstruktureeritud intervjuude ajal järgiti nõudeid, kus intervjuueeritavale ei tohi välja pakkuda vastuseid ja intervjuueerija omapoolseid vastamise soovitusi, tõlgendada küsimuse tähendust, vaid vajadusel korrata küsimust ning hoida intervjuu ajal selle struktuuri (Fontana & Frey, 1994, viidatud Õunapuu, 2014 j). Õpetajad võisid soovi korral intervjuu ajal vaadata soovituslikku nimekirja ja katsetatud näidismaterjali. Salvestatud intervjuud transkribeeriti veebipõhise kõnetuvastussüsteemiga, mis on välja töötatud TTÜ Küberneetika Instituudi foneetika- ja kõnetehnoloogia laboris (Olev & Alumäe, 2022).

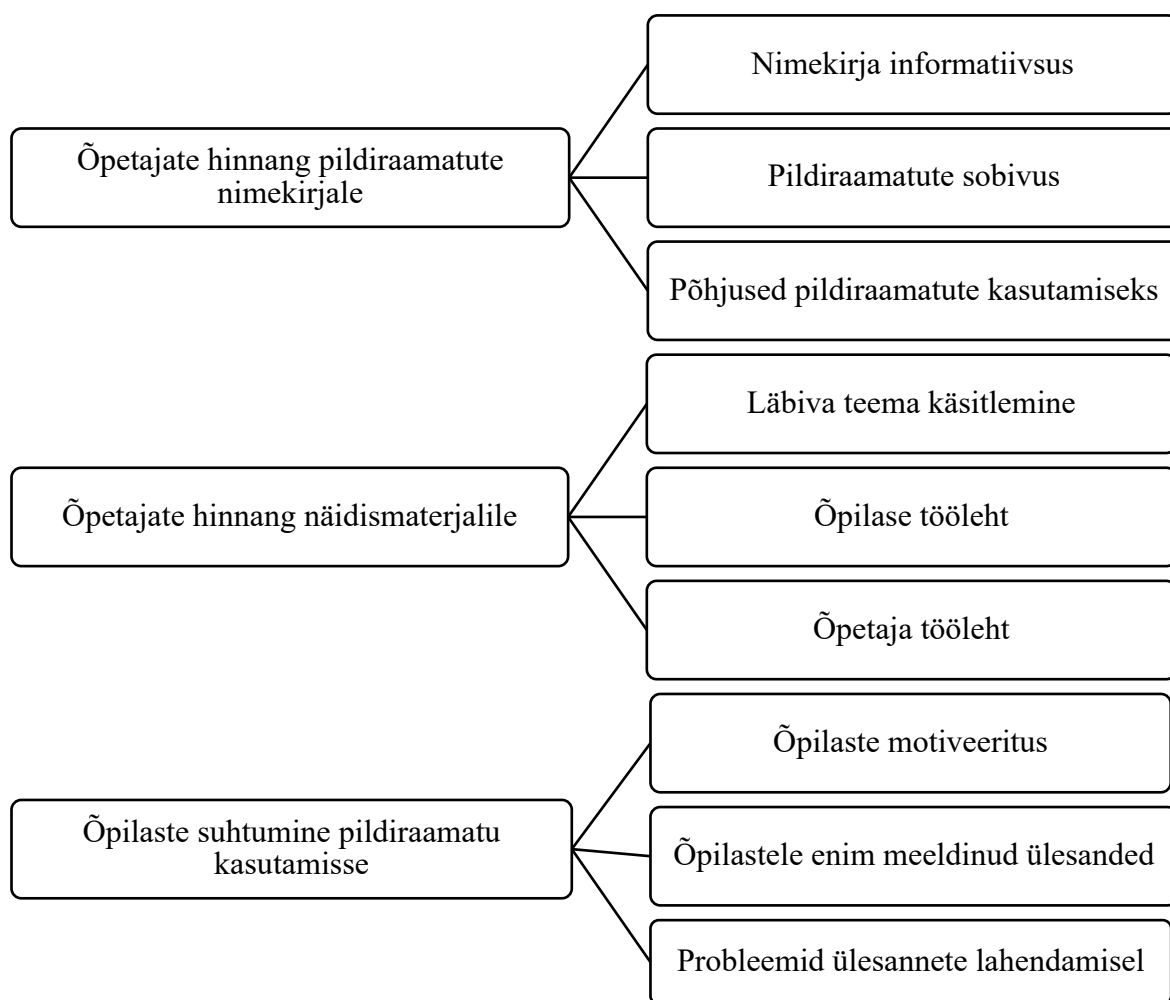
Andmeanalüüs

Intervjuusid analüüsiti kvalitatiivselt. Intervjuude transkriptsioonid salvestati Wordi faili, loeti üle paralleelselt audiosalvestist kuulates ning tehti vajadusel parandused. Transkriptsioonid olid võrdsete pikkustega – 4–5 A4 lk (Times New Roman pt 12). Transkribeeritud intervjuude audiod kustutati. Transkriptsioonid loeti läbi ning tehti induktiivne sisuanalüüs *QCAmap* tarkvara abil. Induktiivse sisuanalüüsiga kogub esmalt uurija ise andmed ja leiab nende seosed. Hiljem loob uurija ise koodid ja kategooriad, tuginedes saadud andmetele (Õunapuu, 2014). Kodeerimiseks valiti need sõnad, lõigud, teksti osad, millel oli sisuline seos uurimisküsimustega (Joonis 1).

Kood	Alakategooria
Sisukokkuvõte ja lühikirjeldused, millest raamat räägib Link pildiraamatule Viide läbivale teemale	Nimekirja informatiivsus
Omavahel rääkimine Paaristöö Mõtete jagamine klassikaaslastega Huvitatult video vaatamine Kõneainet pakkuva pildiraamatu kuulamine	Õpilastele enim meeldinud ülesanded

Joonis 1. Koodidest alakategooriate moodustamine

Saadud koodid koondati ala- ja peakategooriatesse (Joonis, 2). Reliaabluse tagamiseks tehti transkriptsioonidele kolm päeva pärast esimest kodeerimist korduskodeerimine, mis sisulisi erinevusi ei näidanud.

Joonis 2. Pea- ja alakategooriate jaotus

Tulemused

Magistritöö eesmärk oli koostada pildiraamatutel põhinev õppematerjal õppekava läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis ja küsida selle kohta õpetajate arvamust. Tulemused esitatakse uurimisküsimuste kaupa, võttes aluseks andmeanalüüsis saadud kategooriad (Joonis 2). Tulemusi on illustreeritud õpetajate tsitaatidega, mis on toodud kaldkirjas. Tsitaate on vajadusel keeleliselt kohandatud (välja on jäetud suulisest kõnест tingitud sidesõnad, laused on kohandatud kirjalikuks tekstiks), nende mõtet muutmata. Õpetajate vastused on anonüümsed ning nende nimed on asendatud vastavalt Õpetaja 1, Õpetaja 2, Õpetaja 3 ja Õpetaja 4.

Õpetajate hinnang pildiraamatute nimekirjale

Esimese uurimisküsimuse alla moodustus kolm alakategooriat – nimekirja informatiivsus, pildiraamatute sobivus, põhjused pildiraamatute kasutamiseks.

Nimekirja informatiivsus. Kõik õpetajad olid seisukohal, et pildiraamatute nimekiri on informatiivne ja seal on piisavalt pildiraamatuid, et nende abil käsitleda õppekava läbivaid teemasid, mida saab kohandada vastavalt õpetaja seatud tunni eesmärgile. Õpetajatele oli üllatuseks, et raamatute valik on nii lai, hõlmab teemasid ning „ei piirdu 4-5 raamatuga“ (Õpetaja 2).

Intervjuudest ilmnas, et kõik õpetajad pidasid vajalikuks nimekirjas olevaid andmeid (pildiraamat, kaas, viide läbivale teemale, lühikokkuvõte) pildiraamatute kohta (Lisa 1), kuid olid eriarvamusel sellest, milline informatsioon raamatu kohta on nende jaoks kõige olulisem. Kaks õpetajat (Õpetaja 1 ja Õpetaja 4) olid seisukohal, et kõige informatiivsem oli pildiraamatu lühikokkuvõte, mis annab neile ülevaate pildiraamatust. Õpetaja 4 sõnul aitab see säästa aega, et ei peaks läbi vaatama kogu raamatut. Tähtsuset teisele kohale reastasid samad õpetajad viite läbivale teemale, et selle abil kitsendada oma valikut. Seevastu Õpetaja 2 ja 3 leidsid, et raamatu lühikokkuvõte neid ei aidanud ning soovitusliku nimekirja informatiivsemad osad olid pildiraamatu esikaas ja pealkiri. Nad valiksid pildiraamatu selle järgi, kui pilkupüüdev ja visuaalne on raamatu esikaas ja kuivõrd see annaks õpilastele sisendi läbiva teema üle arutlemiseks (Õpetaja 3).

Pildiraamatute sobivus. Antud alakategooria hõlmab nii pildiraamatute sobivust läbivate teemade käsitlemiseks, keelelist raskusastet ja sõnavara. Kõik õpetajad arvasid, et nimekirjas olevad pildiraamatud on sobivad. Õpetaja 4 tõi välja, et pildid aitavad teemat mõista, toetades visuaalset mõtlemist,

Pildid panevad õpilaste mõtted õiges suunas liikuma, et nad võib-olla mõtleavad

rohkem pildi kui teksti peale, et see aktiveerib eelteadmised (Õpetaja 4).

Vastustest selgus, et igal õpetajal on pildiraamatute raskusastmest erinev arusaam. Õpetaja 1 arvates on sõnavara mõistetav ka 2. klassi õpilastele, eeldades, et nad on õppinud inglise keelt alates 1. klassist. Vastupidisel eelnevale arvas Õpetaja 2, et sõnavara võib üksikutes pildiraamatutes 4. klassile keeruline olla. Oluliseks peeti, et pildiraamatutes oleks sõnu, mis oleksid õpilastele uued ja millele saaks tõlkeid leida, mis teeb pildiraamatutega töötamise väljakutset pakkuvaks. Arvati, et keeleline raskus ja sõnavara oleneb õpilasest kui indiviidist ning sellest, kui hea keelevaistuga ta on. Õpetaja 4 arvates sobivad nimekirjas olevad pildiraamatud sõnavara poolest pigem 3. kui 4. klassile, kuid mainis, et mõne õpilase puhul võib sõnavara keerukaks jääda. Ühe põhjusena tõi ta välja, et kirjanduslik tekst võib oma mitmetahulisuse poolest õpilastele raske olla, sest ilmselt pole nad varasemalt sellega kokku puutunud.

On just nimelt see kirjanduslik keel, mida meie 3. ja 4. klassi õpilased võib-olla veel nii palju ei ole kogenud. Neil võib tekkida kujundlike ütleliste puhul natuke raskusi ja nad esialgu ei saa aru (Õpetaja 4).

Kuigi nimekirjas olevate pildiraamatute keelelist sobivust tõlgendasid õpetajad erinevalt vastavalt omaõpilaste keeletasemele, olid kõik nõus, et pildiraamatud on 3. ja 4. klassile keeleliselt ja sõnavara poolest sobilikud ning on heaks võimaluseks teemadepõhiselt sõnu õppida.

Põhjused pildiraamatute kasutamiseks. Pildiraamatute kasutamisega seoses toodi välja mitmeid eeliseid. Esiteks on digitaalsed pildiraamatud lastesõbralikud, mida Õpetaja 1 arvates tõlgendab õpilane endale kui multifilmi vaatamist ning seetõttu sobivad nad ka noorematele õpilastele. Teiseks pakuvad pildiraamatud ja sellega seotud tunnitegevuste mõtlemine suuremat väljakutset kui õpikumaterjal. Viimasega võivad õpetajad kippuda mugavaks jääma (Õpetaja 3).

Me läheme hästi mugavaks, eriti kui meil on olemas õpikud ja töövihikud. See on hea vaheldus ja nägin, et õpilastele meeldis ka. (Õpetaja 3).

Samas loetles Õpetaja 2 mõned põhjused, miks ta pildiraamatuid ei kasutaks. Ta tõi välja, et tal puudub huvi pildiraamatute kasutamise vastu ja nende järgi ei ole suurt vajadust. Õpetaja 3 leidis, et õpikutest piisab ning nendega kaasnevad lisamaterjalid on läbivate teemade käsitlemiseks head. Kui aga tekib vajadus materjali juurde otsida, saab seda leida erinevatest Interneti keskkondadest.

Õpetajate hinnang näidismaterjalile

Teise uurimisküsimuse alla moodustus kolm alakategooriat – läbiva teema käsitlemine, õpilase tööleht ja õpetaja tööleht.

Läbiva teema käsitlemine. Intervjuudest ilmnis, et pildid aitavad läbivaid teemasid paremini mõista, sest 3. ja 4. klassi õpilased on väikesed ja soovivad lisaks teksti lugemisele näha pilte, et neil igav ei hakkaks (Õpetaja 3). Läbiva teema õpetamine algab pildiraamatu kaanepildi vaatamisega, mis „*annab juurde piisavalt palju arutelusid, millega õpilane jõuab ise õige läbiva teemani, ilma et õpetaja peaks ise seda õpilastele ütleva*“ (Õpetaja 4).

Õpetajate vastustest selgus, et olulised on ka raamatu tegelased, sest nad annavad läbi piltide edasi emotsioone ja tundeid. Õpilastel on võimalik pilte vaadata ja arutleda, millist tegelase emotsiooni õpilane näeb, mida võiks tegelane päriselt tunda ja kas need on kujutatud erinevalt. Eriti olulised on tegelaste emotsioonid, kui läbivaks teemaks on väärtused ja kõlblus, tervis ja ohutus ning sotsiaalsete pädevuste õpetamine (Õpetaja 1).

Tegelaste tunnetega saavad õpilased samastuda ja arutelud õnnestusid hästi. Õpilased said enamasti aru, miks läbivatest teemadest rääkima peab (Õpetaja 3).

Õpetajate arvates toetavad läbiva teema käsitlemist ka pildiraamatu digitaalsed versioonid, sest digitaalne pildiraamat kui raamatu liikuv versioon pakub õpilastele enam kui näidistöölehel olev pilt. Digitaalse pildiraamatu eeliseks võib pidada selle audiovisuaalsust, millega saab arendada kuulamisoskust ja annab sellele lisaväärtuse (Õpetaja 2).

Õpilase tööleht. Kõik õpetajad arvasid, et õppematerjalis olevad töölehed on 3. ja 4. klassi õpilastele sobilikud ja näevad visuaalselt ilusad välja. Leiti, et õpilasel on võimalus mõelda enda teadmiste peale, ning meelde tuletada, mida ta antud teema kohta juba teab (Õpetaja 1). Õpetaja 4 arvates aitab tööleht õpilast struktureeritult mõtleva nii enda seisukohtadele, pildiraamatu kui läbiva teema peale.

Õpilane peab natukene rohkem mõtlema enda peale, mitte lihtsalt ülesandeid lahendama (Õpetaja 1).

Õpetaja 1 ja Õpetaja 4 olid arvamusel, et õpilase töölehe jaotamine erinevateks osadeks oli põhjendatud. Õpilased said vaheldumisi vaadata pildiraamatu erinevaid osi, täita ülesandeid ning mõelda enda eelnevatele teadmistele ning arutada nende üle klassikaaslastega. Niimoodi töölehte täites said õpilased arendada erinevaid keele osaoskusi, lisaks ei väsinud õpilase käsi kirjutamisest liiga kiiresti ära. Õpetaja 1 arvas, et pildiraamatu põhjal ülesannete lahendamine eeldab, et õpilane vaatabki pildiraamatut ja lahendab paralleelselt ülesandeid, mitte ei kiirusta nende täitmistega.

Ongi hea, et töölehel on üks osa, kuhumaani pildiraamatut vaadatakse ja siis on

arutelu osa, sest lapsed kipuvad ülesannetega edasi liikuma. Selles mõttes oli hästi hea, et pidi pildiraamatut vaatama ja siis ülesandeid tegema, muidu nad kiirustavad ja teevad midagi muud (Õpetaja 1).

Õpetajad pidasid töölehel olevat sõnavara 3. ja 4. klassile sobilikuks ja huvitavaks, kuid see sõltus nende arvates õpilaste keeletasemest (Õpetaja 3 ja Õpetaja 4). Õpetaja 3 tõi konkreetselt välja emotsioonidega seostuva sõnavara. Töölehe täitmisega said õpilased teada, et emotsioonide kirjeldamiseks ei kasutata ainult sõnu „sad“ ja „happy“, vaid eksisteerib palju erinevaid sõnu. Ta lisas samuti, et uus sõnavara aitab õpilastel aru saada, et on võimalik kirjeldada abstraktseid asju, mida silmaga ei näe.

Õpilaste töölehed olid õpetajate arvates loodud nii, et neid on võimalik vajadusel muuta (Õpetaja 2 ja Õpetaja 4). Nad tõid välja, et näidistöolehed annavad õpetajale ette raamistiku, milliseid ülesandeid võiks koostada. See omakorda hoiab kokku õpetaja aega, et ta ei peaks ise pildiraamatut läbi töötama ja küsimusi välja mõtlema (Õpetaja 4). Õpetaja 2 soovis töölehel muuta mõningate ülesannete juhiseid ja leidis üksikuid grammatikavigu, kuid töölehe sisu ja struktuuri ta ei muudaks.

Õpetaja tööleht. Intervjuudest selgus, et õpilaste töölehega kaasnev õpetaja tööleht toetab õpetajat, kuna ülesannete juhised olid selged, arusaadavad ja struktureeritud. Kõik õpetajad pidasid kõige olulisemaks ülesannete vastuseid, sest nad „ei pruugi tunnis nii kiiresti haarata, kas sõna sobis lünka või mitte“ (Õpetaja 1). Õpetaja tööleht on tunni andmisel oluline, et õpetaja ei peaks kulutama aega tunni ettevalmistusele (Õpetaja 4).

Õpetaja läheb lihtsalt tundi, ta vaatab põgusalt läbi, mis töölehel on ja saabki seda tegevust teha. Kui seda õpetajalehte ei ole, siis peab ikkagi ise hakkama vaatama, mis vastused võiksid olla (Õpetaja 4).

Õpetaja 3 pidas õpetaja töölehe puhul oluliseks läbimõeldud ülesannete juhiseid. Need andsid ettekujutuse, mida tunnis teha võiks.

Lisaks vastustele oli õpetaja töölehel ligikaudsed ajad ülesannete tegemiseks. Kõik õpetajad arvestasid pakutud aegadega, kuid mõned õpetajad (Õpetaja 1 ja Õpetaja 2) leidsid katsetamise ajal, et seda on liiga palju ja töölehte on võimalik täita vähema ajaga.

Õpilaste suhtumine pildiraamatute kasutamisse

Kolmanda uurimisküsimuse alla moodustus kolm alakategooriat – õpilaste motiveeritus, õpilastele enim meeldinud ülesanded ja probleemid ülesannete lahendamisel.

Õpetaja 1 ja Õpetaja 3 katsetasid õpilastega „Ruby’s Worry“ põhjal tehtud näidismaterjali ning Õpetaja 2 ja Õpetaja 4 katsetasid pildiraamatut „Chicken Clicking“.

Õpilaste motiveeritus. Õpetajate arvates meeldis õpilastele töölehe ülesandeid lahendada. Nad tegid neid huvi ja innuga (Õpetaja 1). Õpetaja 3 märkas, et õpilased olid suutelised lahti mõtestama pildiraamatu vaatamise eesmärki ning milleks raamatuga kaasnevad mõtted kasulikud on.

Õpilased vaatasid pildiraamatut [„Ruby’s Worry“] väga huvitatult ja nad hakkasid teema kohta küsima ja spekulerima. Nad märkasid ka erinevaid muutusi videos (Õpetaja 1).

Motiveeritud olid ka õpilased, kes tavaliselt huvi üles ei näita (Õpetaja 2), sest läbiv teema kõnetas neid ning neil olid eelteadmised selle kohta olemas (Õpetaja 4). Nad järeldasid seda õpilaste keskendumisest pildiraamatu vaatamisel ja sellest, kui hoolsalt nad täitsid töölehte. Töölehe täitmist toetasid õpetajate arvates humoorikad pildid, mis õpilaste tähelepanu köitsid (Õpetaja 2 ja Õpetaja 4). Positiivne suhtumine tulenes ka sellest, et õpilased on harjunud erinevate ülesannetega ning töölehel ei olnud selliseid ülesandeid, mis õpilastele üldse ei meeldinud (Õpetaja 4). Õpilastel tekkis pildiraamatu vaatamise ajal positiivseid emotsioone ning nad taipasid, mida süžeeaga öelda taheti (Õpetaja 1).

Õpilased vaatasid väga huvitatult videot ja seda, mis nüüd juhtuma hakkab. Nad lihtsalt naersid selle koha peal [“Ruby’s Worry” digitaalne versioon], kus bussis võttis mure pool ruumi ära ja kus kinos oli ja siis nad jõudsid ka seal järeldusele, millega tegemist on. Mõnel õpilasel nägi seda näost ära: „Ahsoo, et see on nagu mure, ma mõtlesin, et see on tolmurull“

Ennekõike motiveerisid õpilasi ülesanded millega sai luua seoseid iseendaga, nt mille üle lapsed muretsevad ja mis panid neid mõtlema nii enda kui piltide peale (Õpetaja 1 ja 2).

Õpilastele enim meeldinud ülesanded. Kõik õpetajad olid arvamusel, et õpilastele meeldisid töölehe puhul kõige rohkem rääkimisülesanded. Õpilased said rääkida endast, nt kuidas nad käituvad internetis, teada klassikaaslaste kohta ja jagada üksteisega oma kogemusi (Õpetaja 4). Ülesannetes, kus esmalt pidid õpilased kirjutama ning siis kirjutatust rääkima, ei soovinud õpilased kirjutama hakata, vaid tahtsid kohe rääkima hakata. Pildiraamatute vaatamisega tekkis õpilastel palju diskussioone ja küsimusi, sest ülesanded töölehe peal olid koostatud selliselt, et puudutasid õpilasi isiklikult (Õpetaja 2 ja Õpetaja 4).

Lisaks rääkimisülesannetele pakkusid õpilastele huvi ülesanded, kus sai iseenda kogemusi ning teadmisi reflekteerida ja loomingut kasutada.

Probleemid ülesannete lahendamisel. Ükski õpetaja ei leidnud, et ülesanded oleksid õpilastele arusaamatud. Õpilased said ise tänu harjumuspärastele ülesannetele aru, mis on ülesande eesmärk (Õpetaja 1). Samas arvas Õpetaja 1, et üksikud ülesanded olid liiga lihtsad, sest õpilaste eelteadmiste, seoste loomise ja nutikusega sai need lahendatud ilma pildiraamatut

vaatamata. Seevastu võrdles õpetaja 4 3. ja 4. klassi õpilasi ja leidis, et 3. klassi õpilastele oli keeruline väljendite leidmine ja nende kirjutamine, sest need olid töölehel olevikus, kuid pildiraamatus minevikus.

Mõnel õpilasel tekkis raskusi ülesannete juhistega ning nad vajasisid selgituseks õpetaja abi. (Õpetaja 1 ja 4). Õpetajad leidsid, et kui õpilased lugesid tööjuhiseid kiirustades, said nad nendest valesti aru, mis tekitas arusaamatusi. Kaheosalistes ülesannetes, mis koosnes kahest küsimusest, tekkisid olukorrad, kus õpilane unustas tegemata viimase osa, mida õpetaja pidi meelde tuletama (Õpetaja 3). Lisaks tekkisid õpilastel täpsustavad küsimused ülesannete sisu kohta, „*mis on väga konkreetsed ja tulenevad lapsest endast*“ (Õpetaja 2). Samuti oli töölehtede juhendisse jäänud grammatikavead, mida õpilased märkasid ning mis arusaamatusi tekitasid (Õpetaja 2).

Lisaks probleemidele ülesannete juhiste arusaamise ning ülesannete lahendamisel tõi Õpetaja 2 välja, et töölehel olev pildiraamatu QR kood võis olla õpilast segav faktor. Töölehe katsetamise ajal märkas ta, et õpilased ei keskendu ülesannete lahendamisele, vaid soovisid QR koodi kasutada. Samas arvas ta, et vajadusel saab õpilase töölehte muuta, arvestades nende keskendumisuskust.

Arutelu

Magistritöö eesmärgiks oli koostada pildiraamatutel põhinev õppematerjal õppekava läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis ja küsida selle kohta õpetajatelt arvamust. Põhikooli riiklik õppekava (2011, 2023) sätestab, et lisaks ainealastele teadmistele on ainetundides oluline tähelepanu pöörata ka õppekava läbivatele teemadele. Erinevad uuringud on näidanud (Cross-Curricular..., 2005; Tammearu, 2016; Terwinghe, 2021), et õpetajatel pole selleks alati piisavalt õppematerjale. Seda kinnitas ka magistritöö raames inglise keele õpetajate seas läbi küsitlus, milles selgus, et läbivaid teemasid inglise keele tundides käsitletakse vähe. Samas arvas enamik küsitletutest, et olukorda parandaks, kui oleks õpetajatele enam sobivaid materjale. Seetõttu koostati magistritöö raames vastav õppematerjal, mis sisaldas nii pildiraamatute soovituslikku nimekirja kui ka näidistöolehti.

Esimese uurimisküsimusega taheti teada, kuidas hindavad õpetajad soovituslikku pildiraamatute nimekirja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassis. Tänapäeval on pildiraamatute valik väga lai, mistõttu teeb see sobiva raamatu leidmise keeruliseks. Õpetajad leidsid, et soovituslik nimekiri säästab aega pildiraamatute leidmisel ning annab ülevaate teemakohastest ingliskeelsetest pildiraamatutest. Nimekirjas olevad raamatud olid

Õpetajate arvates, eakohased, mitmekülgsed ning neis kajastuvad teemadelt sobilikud. Ühtlasi on pildiraamatud heaks materjaliks arendamiseks õpilaste keele osaoskusi, sest erinevad teemad koos sobilike piltidega toetavad seda (Terwinghe, 2021). Pildiraamatute valimisel on oluline, et need oleksid eakohased (Ellis & Brewster, 2014; Lado, 2012), mida nimekirjas olevad pildiraamatud õpetajate arvates ka olid. Nende vastustest võib järeldada, et sobivate pildiraamatute nimekiri peab olema võimalikult mitmekesine, laia teemavalikuga ja erinevat keeletaset arvestava sõnavaraga. Viimane on oluline, sest õpilaste keeletase võib olla erinev ning ei seostu alati õpilaste vanusega.

Nikolajeva (2013) on seisukohal, et pildiraamatu lugemine algab piltide mõistmisest. Ka vastustest selgus, et pildid toetavad teksti, kui sõnavara vähesuse tõttu pole võimalik pildiraamatu sisust aru saada ning õpilastel tekkisid küsimused ja arutelud pigem piltide kui teksti kohta. Hashemifarnia jt (2018) arvavad, et värvilised pildid püüavad õpilaste tähelepanu, pakuvad neile huvi ja aitavad neil paremini pildiraamatu sisule keskenduda. Seevastu Ahlquist (2020) ning Birketveit ja Rimmerheide (2017) toovad välja, et illustratsioonid toetavad ka sõnavara õppimist. Kõlama jäi siiski arvamus, et kui raamatu esikaas esmase muljena on atraktiivne, tähelepanu ning pilku püüdev, on õpilased aktiivsed, kaasatud ning neil tekib raamatu lugemise jooksul küsimusi ja arutelusid. Nikolajeva ja Scott (2006) liigitavad pildiraamatuid erinevalt, sest pildil ja tekstil on erinev kooskõla ja lugeja tõlgendus. Katsetatud pildiraamatud oli valitud nõnda, et pilt ja tekst annaksid edasi sama lugu ning oleksid omavahel võrdsed, et õpilane saaks lugemisel toetuda nii tekstile kui pildile. Õpetajate arvates oli selline valik sobiv, sest pildid aitavad tekstist paremini aru saada ja on ühtlasi ka õpilasi motiveerivad. Piltide rollile õpilaste motivatsiooni tõstmisel viitab ka Paquette (2007). Samas on pildiraamatutes oluline nii nende sisu, teema ja eakohasus (Ellis & Brewster, 2014; Lado, 2012). Sellest lähtub, et nende valikul ei saa keskenduda vaid piltidele. Õpetajad arvasid, et pildiraamatute illustratsioonid võivad kohati olla isegi lapsikud ning pidasid raamatu sõnavara, keelelist raskusastet ja läbivat teemat isegi olulisemaks. Seetõttu hindasid õpetajad pildiraamatute nimekirjas leitud andmeid tähtsuselt erinevaks.

Hiebert & Kamil (2005, viidatud Lado, 2012 j) soovivad pildiraamatute valimisel arvestada õpilase eelneva keeletasemega. Seda mainisid ka õpetajad. Kuna õpilaste keelevalisus ja -tase võis klassiti erinev olla, jäid õpetajad eriarvamusele, millistes klassides neid soovitatud raamatuid sobiks kasutada. Ghosn (2002) rõhutab, et algajale inglise keele õppijale on sobilikud pildiraamatud, kus grammatiline struktuur kordub, sest neil on tarvis uusi teadmisi korrata ja kinnistada. Intervjuudest ei selgunud, et õpetajad oleksid sellele tähelepanu pööranud. Ilmselt tulenes see sellest, et õpetajad pidasid olulisemaks sõnavarast

arusaamist, sh tuntud ja tundmatute sõnade suhet, millele viitavad ka Ghosn (2002) ja Lado (2012). Õpilastele võib raskusi valmistada pildiraamatutes leiduv ilukirjanduslik keel (Sun, 2015), mis kajastus ka õpetajate vastustest. Samas oldi üksmeelel, et tundmatu sõnavara pakub väljakutset ja sunnib õpilast pingutama. Sellest võib järeldada, et kuigi pildiraamatute valimisel peaks arvestama õpilaste eelneva keeletasemega, on neis alati mõni aspekt, mis on õpilastele uus või teeb raamatu lugemise keeruliseks. Samas on see hea võimalus tutvuda uue sõnavara ja tekstiliikidega, mida õpikus ei pruugi leiduda.

Teise uurimisküsimusega taheti teada, milline on õpetajate hinnang ja soovitusel pildiraamatute põhjal koostatud näidismaterjalile. Viimased annavad õpetajatele aimduse, milliseid ülesandeid võiks teemadega seoses koostada. Õpilane loob läbivate teemade abil endale maailmas toimuvast tervikliku vaate (Timmerman, 2017), kui ta on lõiminud teemad ainealaste teadmistega (Luisk & Ots, 2010). See kajastus ka õpetajate vastustes, kes pidasid näidismaterjali juures oluliseks nii läbivat teemat kui keele osaoskuste arendamise võimalusi.

Kuulamisoskusele aitab kaasa pildiraamatute digitaalne versioon, sest õpilased suunavad oma tähelepanu pilte vaadates kuulamisele (Ahlquist, 2020; Hayes, 2010b). Üks õpetaja pidas seda eriti oluliseks, sest tema eesmärk on, et õpilased saaksid tunnis võimalikult palju kuulata inglise keelt emakeelena kõnelevaid inimesi. Lugude kuulamise ja piltide vaatamisega arendab õpilane oma kujutlusvõimet ja seostab kuuldut enda arvamustega (Lubis, 2018; Murphy, 2009). Ka õpetajad nentisid, et õpilastele meeldis kuuldust rääkida. Nad tahtsid rääkida enda kogemustest, osaleda aruteludes ning küsida küsimusi. Kõnelemisoskust toetavad ülesanded, mis suunavad õpilast oma arvamust avaldama (Murphy, 2009). Pildiraamatute sisu ja teemad olid õpetajate hinnangul sobilikud ja meelepärased ning õpilased tegid ülesandeid aktiivselt kaasa. Õppematerjal peab olema hästi struktureeritud ja sisaldama erinevat liiki ülesandeid (Tomlinson, 2011, Howard & Major, 2004). Õpetajad jäid töölehtede struktuuriga rahule ja arvasid, et need pakuvad erinevaid ülesandeid. Nende arvates panid koostatud ülesanded õpilasi mõtlema enda eelteadmistele läbiva teema kohta ning võimaldasid neil nende üle arutleda ning oma teadmisi kaasõpilastega jagada. Mitmed autorid (Murphy, 2009; Richgels, 2013; Sipe, 2002) väidavad, et kuuldud lool põhinev arutelu paneb õpilasi selle üle mõtlema, arvamust avaldama ja kaasab neid tunni tegevustesse. Seda kinnitasid ka õpetajate vastused. Õppematerjali ülesannete sidusust õpilaste varasemate teadmistega rõhutab ka Tomlinson (2011; 2013).

Õppematerjal ei tähenda ainult õpilasele mõeldud ülesandeid, vaid see peab abistama ka õpetajat ennekõike ülesannete juhiste ja vastustega (Howard & Major, 2004), sest õpetajatel on sageli vähe aega nii sobiva õppematerjali leidmiseks kui selle

ettevalmistamiseks tunnitööks (Tammearu, 2016. Hästi koostatud õpetaja tööleht säästab seega õpetaja aega. Õpetajad hindasid õpetaja töölehte toetavaks, sest sellel kajastusid õpilase töölehe ülesannete vastused ja selgitused.

Kolmanda uurimisküsimusega taheti teada, kuidas suhtuvad õpilased õpetajate hinnangul pildiraamatute kasutamisse 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis läbivate teemade käsitlemisel. Õpilased olid pildiraamatute kasutamisest huvitatud, sest neil olid eelteadmised läbivast teemast olemas. See tõstis nende motivatsiooni. Ka sisaldavad pildiraamatud teemasid ning probleeme, mis on realistlikud (Harper, 2016). Loetud teksti, nähtud pildi ja lugeja eelnevate kogemuste tähtsust peavad oluliseks ka Murphy (2009) ja Lubis (2018). Samuti on motivatsiooni tekitamisel roll õpetajal, sest tema valib raamatu ja teab oma õpilaste huvisid.

Töö praktiline väärtus ja piirangud. Magistritöö praktiliseks väärtuseks võib pidada õppematerjali koostamist ja õpetajatelt saadud arvamusi selle kohta. Selle koostamisega arendati pildiraamatute ja töölehtede eesmärgistatud, struktureeritud ja siduvat loomist läbivate teemade ja keele osaoskustega.

Magistritöö piiranguks võib pidada asjaolu, et kvalitatiivne uurimus viidi läbi koolis, kus õpilased alustavad inglise keele õpet 1. klassis ning inglise keele tunde on põhikooli riikliku õppekava soovitusel rohkem. Samuti kaasati uurimusse rahvusvahelised õpilased, kes õpivad inglise keelt emakeelena. Seetõttu ei ole teada, kuidas oleksid õpetajate ja õpilaste arvamused olnud teistsugused, kui materjali oleks kasutatud koolis, kus inglise keele õpet nii vara ei alustata. Materjali katsetamine piirkonnakoolides andnuks rohkem teavet materjali keelelise raskusastme ja sobivuse kohta. Seetõttu võiks uuringut läbi viia koolides, kus inglise keele õppega alustatakse hiljem. Teiseks piiranguks võib pidada õpetajate subjektiivsust õpilaste huvi ja motivatsiooni hindamisel. Iga õpetaja võis seda tõlgendada erinevalt. Kui õppematerjali katsetamise ajal oleks uurija olnud vaatleja rollis ja oma tähelepanekud kirja pannud, saaks saadud tulemus vahetult kirjeldada. Samuti oleks võinud õpilaste hinnangute saamiseks läbi viia küsitluse, mis andnuks nende arvamusest parema ülevaate.

Tänuõnad

Täna enda juhendajat asjalike nõuannete eest. Suur tänu intervjuudes osalenud ja õppematerjali katsetanud õpetajatele

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrekselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Kasutatud kirjandus

- Ahlquist, S. (2020). Language Development Tasks on The magic Finger. *Children's Literature In English Language Education*, 8(2), 65-86.
- Allen, W. C. (2006). Overview and Evolution of the ADDIE Training System. *Advances in Developing Human Resources*, 8(4), 430–441.
- Apuhtin, A. (2014). *Pildiraamatutel põhinev õppematerjal kõnelemisoscuse, sõnavara ja grammatika arendamiseks I ja II kooliastme inglise keele kui võõrkeele tunnis*. Publitseerimata magistritöö. Tartu Ülikool.
- Autoriõiguse seadus (2023). *Riigi Teataja I 2022*, 6, 29.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/129062022016>
- Bradbery, D. (2012). Using Children's Literature to Build Concepts of Teaching about Global Citizenship. *Australian Association for Research in Education (NJI)*.
- Bintz, W. P., & Ciecierski-Madara, L. M. (2022). Middle grades readings: Where are the picturebooks?. *Middle School Journal*, 53(3), 22-30.
- Birketveit, A. (2015). Picture books in EFL; vehicles of culture and visual literacy. *Nordic Journal of Language Teaching and Learning*, 3(1), 1-27.
- Birketveit, A., & Rimmergeide, H. E. (2017). Using authentic picture books and illustrated books to improve L2 writing among 11-year olds. *The Language Learning Journal*, 45(1), 100-116.
- Castro, M. (2002). The magic world of storytelling: Some points of reflection. *Profile: Issues in Teachers' Professional Development* 3(1), 52-54.
- Centre for Literacy in Primary Education (s.a.). <https://clpe.org.uk/books?search=>
- Cho, B. K., & Kim, J. J. (1998). *Literature Based Science Activities in Kindergarten through Children's Picture Book*. Association for Childhood Education International.
- Cross-curricular themes in secondary education. Report of a CIDREE collaborative project*. (2005). CIDREE.
- Daly, N., & Blakeney-Williams, M. (2015). Picturebooks in Teacher Education: Eight Teacher Educators Share their Practice. *Australian Journal of Teacher Education*, 40(3), 89-101.
- Eetikaveeb (s.a.). *Teadustöö tegemine*. https://www.eetika.ee/et/2-teadustoo-tegemine#teadlase_vastutus
- Ellis, R. (2011). Macro- and Micro-Evaluation of Task-Based Teaching. B. Tomlinson (Toim), *Materials Development in Language Teaching* (lk 212-235)
- Ellis, G., & Brewster, J. (2014). *Tell it again!: The Storytelling Handbook for Primary*

- English Language Teachers*. British Council.
- Fontana, A. & Frey, J. H. (1994) Interviewing: The art of science. In. H. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Toim), *Handbook of Qualitative Research Thousand* (lk 361-376).
- Ghosn, I. K. (2002). Four good reasons to use literature in primary school ELT. *ELT Journal*, 56(2), 172-179.
- Harper, L. J. (2016). Using picture books to promote social-emotional literacy. *YC Young Children*, 71(3), 80-86.
- Hashemifardnia, A., Namaziandost, E., & Rahimi Esfagani, F. (2018). The effect of teaching picture-books on elementary EFL learners' vocabulary learning. *JELTL (Journal of English Language Teaching and Linguistics)*, 3(3), 247-258.
- Hayes, D. (2010a). The seductive charms of a cross-curricular approach. *Education 3-13*, 38(4), 381-387.
- Hayes, D. (2010b). *Encyclopedia of primary education*. Routledge.
- Hiebert, E. H., & Kamil, M. L. (2005). *Teaching and learning vocabulary: Bringing research to practice*. Mahwah, NJ: Erlbaum
- Hsiao, C. Y. (2010). Enhancing children's artistic and creative thinking and drawing performance through appreciating picture books. *International Journal of Art & Design Education*, 29(2), 143-152.
- Howard, J., & Major, J. (2004). Guidelines for designing effective English language teaching materials. *The TESOLANZ Journal*, 12(10), 50-58.
- Jenkins, K. (2010). Positioning Picture Books within the Mathematics Curriculum. *Australian Primary Mathematics Classroom*, 15(2), 28-32.
- Kõiv, P., Lamesoo, K., & Luisk, Ü. (2010). Õpetajate mured uue riikliku õppekava läbivate teemade rakendamise eel. *Haridus*, 4.
- Lado, A. (2012). *Teaching Beginner ELLs Using Picture Books*. Corwin.
- Lubis, R. (2018). The progress of students reading comprehension through wordless picture books. *Advances in Language and Literacy Studies*, 9(1), 103-111.
- Luisk, Ü., & Ots, A. (2010). Läbivad teemad üldhariduskooli õppe- ja kasvatustegevuses. Ü. Luisk (Toim.), *Läbivad teemad ja nende rakendamine koolis I osa* (lk. 10-21). Tartu Ülikooli haridusuuringute ja õppekava arenduse keskus.
- Matthews, D. (2020). Drama and storytelling. Chambers, A (Toim), *The Power of a Rich Reading Classroom* (lk 88-94). Corwin.
- Mikk, J. (2000). *Textbook: Research and Writing*. *Baltische Studien zur Erziehungs und*

- Sozialwissenschaft, Band 3 (Baltic Studies for Education and Social Sciences, Volume 3)*. Peter Land Publishing.
- Murphy, P. (2009). Using picture books to engage middle school students. *Middle School Journal*, 40(4), 20-24.
- Niitra, M. (2014). Pildiraamatud. A. Kehman, J. Palm, & Ü. Väljataga (Toim), *Eesti laste- ja noortekirjandus 1991-2012* (lk 36-39). Eesti Lastekirjanduse Keskus.
- Nikolajeva, M. (2013). Picturebooks and emotional literacy. *The reading teacher*, 67(4), 249-254.
- Nikolajeva, M., & Scott, C. (2006). *How picturebooks work*. Routledge.
- Nodelman, P. (1988). *Words about Pictures: The narrative art of children's picture books*. University of Georgia Press.
- O'Neil, K. (2010). Once upon today: Teaching for social justice with postmodern picturebooks. *Children's Literature in Education*, 41(1), 40-51.
- Olev, A., & Alumäe, T. (2022). Estonian Speech Recognition and Transcription Editing Service. *Baltic Journal of Modern Computing*, 10(3), 409-421.
- Øsfold University College (s.a.). <https://www.hiof.no/english/services/knowledge/picture-books/sort-by-category/>
- Palm, J., Väljataga, Ü. (Toim). (2006). *Lastekirjanduse sõnastik*. Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus.
- Pantaleo, S. (2012). Exploring Grade 7 Students' Responses to Shaun Tan's The Red Tree. *Children's literature in education*, 43(1), 51-71.
- Paquette, K. R. (2007). Encouraging primary students' writing through children's literature. *Early Childhood Education Journal*, 35(2), 155-165.
- Parker, J., Heywood, D., & Jolley, N. (2012). Developing pre-service primary teachers' perceptions of cross-curricular teaching through reflection on learning. *Teachers and Teaching*, 18(6), 693-716.
- Pihlak, S. (2012). *Kirjanduse kasutamise II kooliastmes inglise keele kui võõrkeele tunnis*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Põhikooli riiklik õppekava (2011). *Riigi Teataja I 2023, 3, 8*.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/108032023005>
- Põhikooli riiklik õppekava (2023). *Riigi Teataja I 2023, 3, 8*.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020>
- QCA. (2009). *Cross-curriculum dimensions: a planning guide for schools*. London: QCA.
- Richgels, D. J. (2013). Talk, write and read: A method for sampling emergent literacy skills.

- The Reading Teacher*, 66(5), 380-389.
- Rost, M. (2006). Areas of research that influence L2 listening instruction. *Current trends in the development and teaching of the four language skills*, 47, 73.
- Savage, J. (2012). Moving beyond subject boundaries: Four case studies of cross-curricular pedagogy in secondary schools. *International Journal of Educational Research*, 55, 79-88.
- Serafini, F. (2014) Exploring wordless picture books. *The Reading Teacher*, 68(1), 24-26.
- Sipe, L. (2002). Talking back and taking over: Young children's expressive engagement during storybook read-alouds. *The Reading Teacher*, 55(5), 476-483.
- Strasser, J., & Seplocha, H. (2007). Using picture books to support young children's literacy. *Childhood Education*, 83(4), 219-224.
- Sun, C. H. (2015). The three little wolves go to college: A picture book lesson for young adult EFL learners. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 59(2), 183-195.
- Sutherland, Z., & Hearne, B. (1977). In search of the perfect picture book definition. *Wilson Library Bulletin*, 158-160.
- Tammearu, T. (2016). *Digitaalne õppematerjal läbivate teemade õppimiseks 8. klassi inglise keele tunnis*. Publitseerimata magistritöö. Tartu Ülikool.
- Terwinghe, M. (2021). *The Use of Picture Books in Primary School Classrooms*. Publitseerimata magistritöö. Genti Ülikool.
- Timmerman, V. (2017). Cross-curricular teaching: How does it work.
https://web.archive.org/web/20180514171537id_/http://www.ciep.fr/sites/default/files/atoms/files/crosscut-cross-curricular-teaching-how-does-it-work-synthesis.pdf
- Tomlinson, B. (2011). Introduction: principles and procedures of materials development. B. Tomlinson (Toim), *Materials Development in Language Teaching* (lk 1-31).
- Tomlinson, B. (2013). Materials Evaluation. B. Tomlinson (Toim), *Developing Materials for Language Teaching* (lk 21-48).
- Tørnby, H. (2020). *Picturebooks in the classroom*. Fagbokforlaget.
- Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu Ülikool.
- Waugh, D., Neaum, S., & Waugh, R. (2013). *Children's literature in primary schools*. Learning Matters.
- Yokota, J., & Teale, W. H. (2014). Picture books and the digital world: Educators making informed choices. *The Reading Teacher*, 67(8), 577-585.

Lisa 1. Pildiraamatutel põhinev abimaterjal läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis.

Kristel Anier

PILDIRAAMATUTEL PÕHINEV ABIMATERJAL LÄBIVATE TEEMADE
KÄSITLEMISEKS 3. JA 4. KLASSI INGLISE KEELE TUNNIS

Tartu 2023

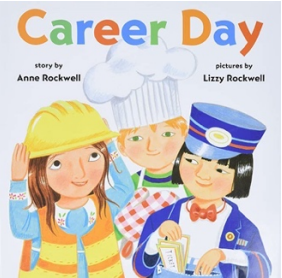
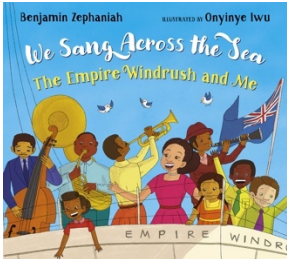
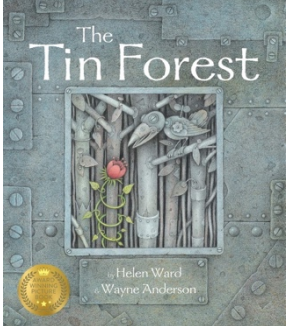
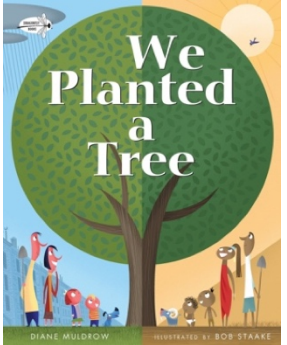
Hea õpetaja!

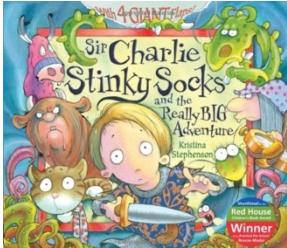

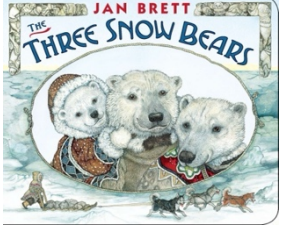
Käesolev abimaterjal on mõeldud pildiraamatute kasutamiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis läbivate teemade käsitlemiseks.

On mitmeid põhjuseid, miks pildiraamatuid inglise keele tunnis kasutada. Mitmed uurijad on leidnud, et motiveerivate lugude ja piltide abil saavad õpilased arendada oma kujutlusvõimet, loovust ning nende abil on võimalik kujundada inimeste ja kultuuride vahelisi hoiakuid. Neis kajastuvad erinevad teemad, sh õppekava läbivad teemad, mida saab ainealaste pädevustega lõimida.

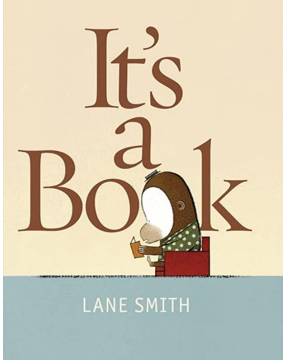
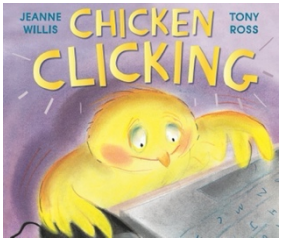
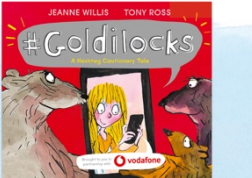
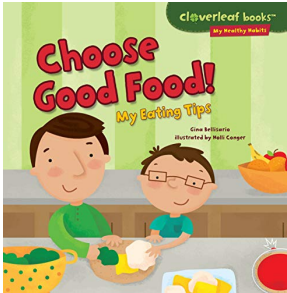
Abimaterjalis on nimekiri soovituslikest pildiraamatutest läbivate teemade käsitlemiseks ning kolm näidistöolehte õpilasele, millega on kaasas vastuste ja ülesannete selgitustega õpetaja töölehed. Ühe töölehe täitmiseks kulub ligikaudu 90 minutit (2x45 minutit) ja on mõeldud klassitööks. Õpetaja töölehel on välja toodud ülesannete tegemiseks kuluvad ligikaudsed ajad, kuid õpetajal on õigus vastavalt vajadusele ülesannete kuluvat aega muuta. Iga tööleht käsitleb erinevat läbivat teemat: kultuuriline identiteet, tehnoloogia ja innovatsioon, tervis ja ohutus. Materjal on sobilik 3. ja 4. klassi õpilastele, eeldades, et õpilased on inglise keelt õppinud alates 1. klassist.

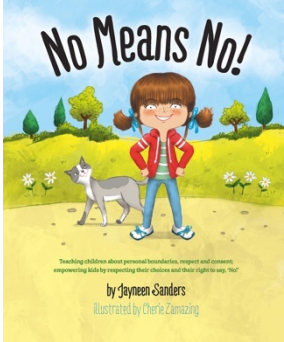
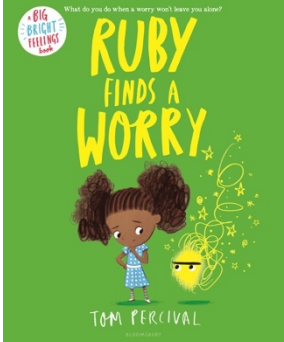
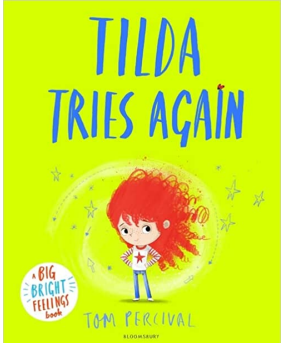
Head kasutamist!

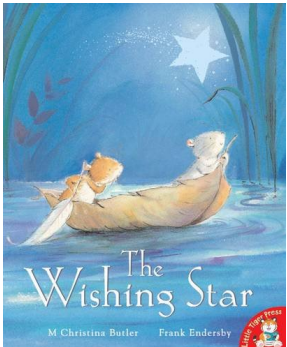

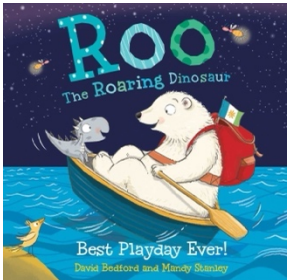
Picturebook	Cross-curricular topics	Summary
<p>„Career Day“, Anne Rockwell</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=soKR6D90WQ</p>	<p>Lifelong learning and career planning</p>	<p>Students bring their parents to school to introduce their professions.</p>
<p>„We Sang Across the Sea“, Benjamin Zephaniah</p> 	<p>Lifelong learning and career planning</p>	<p>Mona Baptiste sails from Trinidad to England alone to pursue a singing career.</p>
<p>„The Tin Forest“, Helen Ward ja Wayne Anderson</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=67cK05vXrIk</p>	<p>Environment and sustainable development</p>	<p>The main character wishes to live in the forest full of animals and birds. He makes his dream true tidying up the rubbish.</p>
<p>„We Planted A Tree“, Diane Muldrow</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=xLrsWEEBvTI</p>	<p>Environment and sustainable development</p>	<p>The main character talks about different reasons why others should plant the trees.</p>

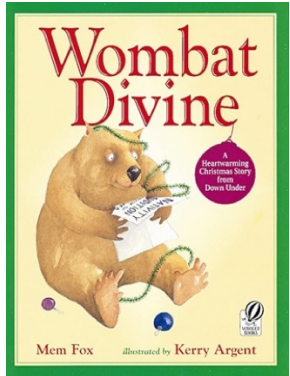

<p>„I am Henry Finch“, Alexis Deacon</p> <p>I AM HENRY FINCH</p> <p>Alexis Deacon illustrated by Viviane Schwarz</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=TIQUmnxhK3c</p>	<p>Civic initiative and entrepreneurship</p>	<p>The finches live in fear because of a beast. The finch named Henry decides to tell a beast not to disturb him and his flock of finch.</p>
<p>„Sir Charlie Stinky Socks and the Really BIG Adventure“, Kristina Stephenson</p> 	<p>Civic initiative and entrepreneurship</p>	<p>Charlie decides to go to the wicked forest where no one has not dared to go. There's a long tower with a surprise as well.</p>
<p>„The Mitten“, Jan Brett</p> <p>20th Anniversary Edition</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=uVdHH-hGBQw</p>	<p>Cultural identity</p>	<p>The boy named Nicki loses his white mitten. There are some animals who look for warmth inside of the mitten.</p>
<p>„The Three Snow Bears“, Jan Brett</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=j7nmw9zf7qQ</p>	<p>Cultural identity</p>	<p>North-American version of „Goldilocks and The Three Bears“.</p>
<p>„My Name is Not Refugee“, Kate Milner</p>	<p>Cultural identity</p>	<p>The main character explains what it is like to be a refugee.</p>

 <p>https://www.youtube.com/watch?v=q9n1plse2K4</p>		
<p>„Jack not Jackie“, Erica Silverman</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=3_3dhnGAt7U</p>	Cultural identity	The main character realises that her sister Jackie does not like fairy tales and dresses. Jackie wishes to be called Jack.
<p>„Webster’s Email“, Hannah Whaley</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=h1IPA3SLpPM</p>	Information environment	Webster the spider sends a picture of his sister to his dad. Later, Webster understands the consequences of his action.
<p>„Webster’s Friend“, Hannah Whaley</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=WixQdofGds8</p>	Information environment	Webster the spider pretends to be someone else in social media. Webster understands why it is not good to pretend someone else in social media.

<p>„It’s a Book“, Lane Smith</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=qFWM7-yIbYA</p>	<p>Technology and innovation</p>	<p>The monkey reads a book. At the same time, the donkey that has a smart phone starts to ask questions about a book.</p>
<p>„Chicken Clicking“, Jeanne Willis</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=BvxRD8kKhIc</p>	<p>Technology and innovation</p>	<p>The chicken uses internet to order items and chat with others. However, every action has a consequence.</p>
<p>„#Goldilocks“, Jeanne Willis</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=HOqQou75Cxc</p>	<p>Technology and innovation</p>	<p>Goldilocks decided to do something daring for her online followers in order to stay relevant.</p>
<p>„Choose Good Food! My Eating Tips“, Gina Bellisario</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=rRQO2_SQhVU</p>	<p>Health and safety</p>	<p>The main characters explain the importance of healthy eating.</p>

<p>„No Means No“, Jayneen Sanders</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=ISP-fo8N1rE</p>	<p>Health and safety</p>	<p>The main character explains how to tell others „no“ when someone is doing something that is not acceptable.</p>
<p>„Ruby Finds a Worry“, Tom Percival</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=l8E6R0lAXqA</p>	<p>Health and safety</p>	<p>The girl named Ruby has a worry. She does not know how to cope with a worry.</p>
<p>„Tilda Tries Again“, Tom Percival</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=EbQTi1Lt21U</p>	<p>Health and safety</p>	<p>The girl named Tilda's world suddenly turned upside down. She tries to make her world a better place.</p>
<p>„The Suitcase“, Chris Naylor-Ballesteros</p> 	<p>Values and morals</p>	<p>A strange-looking animal arrives, pulling a big suitcase. The other animals are curious and break the suitcase. They find things that are important to him.</p>

<p>https://www.youtube.com/watch?v=Zy654Cw_Ff4</p>		
<p>„Exclamation Mark“, Amy Krouse Rosenthal ja Tom Lichtenheld</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=1XjbAMl8Ny4</p>	<p>Values and morals</p>	<p>The exclamation mark tries to find its place in the middle of other punctuation marks.</p>
<p>„The Wishing Star“, M. Christina Butler</p> 	<p>Values and morals</p>	<p>Two mice see a wishing star. They want to find it and they go on a journey. However, they have to face with some conflicts.</p>
<p>„One Snowy Night“, Nick Butterworth</p> 	<p>Values and morals</p>	<p>At one cold winter night, the animals knock on the park's keeper Percy's door. The animals want to hide away from the cold. Percy is a nice person and lets them in.</p>
<p>„Roo The Roaring Dinosaur“, David Bedford</p> 	<p>Values and morals</p>	<p>Roo the dinosaur has an island. Erik the polar bear comes to Roo's island. They become friends and spend an amazing day together. Even though they are different, they get along really well.</p>
<p>„Shhh! Quiet!“, Nicola Kinnear</p>	<p>Values and morals</p>	<p>The fox wishes to talk a story to other animals, but the animals are very noisy. Sometimes, being quiet is very beneficial.</p>

		
<p>„Wombat Divine“, Mem Fox</p> 	<p>Values and morals</p>	<p>Wombat wishes to play in Christmas carol, but it does not fit into any character.</p>
<p>„Jingle Smells“, Mark Sperring</p> 	<p>Values and morals</p>	<p>The skunk is afraid that he ruins Christmas. It turns out that he saves Christmas.</p>

1

Soovituslikus nimekirjas ja näidistöölehtedes kasutatud pildid

https://m.media-amazon.com/images/I/81HR9JaEf2L._AC_UF700,800_QL80_.jpg

<https://m.media-amazon.com/images/I/919ThsGHMmL.jpg>

<https://m.media-amazon.com/images/I/813pVIKEZFL.jpg>

<https://m.media-amazon.com/images/I/91e+zbH95vL.jpg>

<https://m.media-amazon.com/images/I/81+cyOWnTNL.jpg>

<https://m.media-amazon.com/images/I/61NEQ3PVEsL.jpg>

https://janbrett.com/images/mitten_anniversary_jacket_300.jpg

<https://m.media-amazon.com/images/I/91cCEWLiQUL.jpg>

<https://m.media-amazon.com/images/I/91n6ua5AcgS.jpg>

https://m.media-amazon.com/images/I/719ENG3T-7L._AC_UF700,800_QL80_.jpg

<https://m.media-amazon.com/images/I/61QUM8mZZ8L.jpg>

https://images-na.ssl-images-amazon.com/images/I/61WK4Fcb-aL._AC_UL600_SR600,600_.jpg

https://m.media-amazon.com/images/I/415++s5iHzL._AC_UF700,800_QL80_.jpg

<https://m.media-amazon.com/images/I/91rHLPagYHL.jpg>

https://cdn.vodafone.co.uk/en/assets/images/large2X/IMG_Digital_Parenting_Goldilocks_Cover.jpg

<https://m.media-amazon.com/images/I/51coLTYQevL.jpg>

<https://m.media-amazon.com/images/I/81MMhOurMdL.jpg>

https://m.media-amazon.com/images/I/51X9KuE81EL._SY498_BO1,204,203,200_.jpg

https://m.media-amazon.com/images/I/41Q2-+clgZL._AC_UF700,800_QL80_.jpg

<https://m.media-amazon.com/images/I/51Qo97FD2NL.jpg>

https://m.media-amazon.com/images/I/81vfZRYPSBL._AC_UF700,800_QL80_.jpg

<https://m.media-amazon.com/images/I/713nPpBYgfL.jpg>

<https://m.media-amazon.com/images/I/915vWOUtd7L.jpg>

https://m.media-amazon.com/images/I/81Z2Lqh8YyL._AC_UF700,800_QL80_.jpg

<https://cdn.waterstones.com/bookjackets/large/9781/5266/9781526636812.jpg>

<https://m.media-amazon.com/images/I/81G+fHJ7BRL.jpg>

https://m.media-amazon.com/images/I/51lsXS4bcCL._SX498_BO1,204,203,200_.jpg

North Pole map

https://www.researchgate.net/publication/42763924_A_Review_of_Tourism_Research_in_the_Polar_Regions/figures?lo=1

ar_Regions/figures?lo=1

Kuvatõmmised digitaalsetest pildiraamatutest

Activity sheet: “.....” by Jan Brett

1. Look at the cover of the book. What might be the title of the book? What do you think the book is about? Discuss it with your partner.

2. The book is set in the far north. Write the following places on the map: *Alaska, Canada, Greenland, the Arctic Circle, the North Pole*

3. Listen to and read the book.
4. Read an extract from the book.

“Come back!” Aloo-ki shouted as her huskies floated out to sea. *Oh, no!* she knew that although an ice floe is a good place to fish, it is a bad place to lose a dog team. Not far away a snow bear family had just started to eat their breakfast. But it was way too hot for Baby Bear.

Which words give away that the story takes place in the Arctic?

.....

5. Which items in the book are related to North-American indigenous people?

.....

.....

.....

Activity sheet: “The Three Snow Bears” by Jan Brett

Teacher’s Sheet

Link to digital picture book: <https://www.youtube.com/watch?v=j7nmw9zf7qQ>

Cross-curricular topic: Cultural identity

Age: 9-11

The aim of the worksheet: The student gets an overview of North American indigenous culture and aspects related to it (nature, animals, items).

Items for the lesson: a worksheet for every student, a projector for watching a digital picture book, a smart phone or a tablet for every student for an individual task, a dictionary.

1st task: Introduction (~10 min): Students look at the front cover of the picture book (the front cover is on the worksheet, but it is in the video as well that can be shown on the projector). Students write, what the picture book might be about and what might be the title of the book. After that, the teacher asks students’ answer to previous questions. Students answer orally.

2nd task: Where does the story take place? (~5 min). The aim of the task is to label the following places on the world map: Alaska, Canada, Greenland, the Arctic Circle, the North Pole. After that, the teacher checks the task with students and explains the locations of the places if needed.

3rd task: Listening and reading (~15 min). Students listen to a digital version of the book. A QR code is added next to the worksheet so students can listen to the book after the lesson. The teacher asks students the following questions:

Where does the story take place? (The Arctic/Alaska)

What happened in the book?

Does this story remind you of another story? (“Goldilocks and The Three Bears”)

What are the similarities of “Goldilocks and The Three Bears” and “The Three Snow Bears”?

What are the differences between two books?

Do you like this book? Why?

4th task: Reading an extract (~5 min). The aim of the task is to find 3 words from an extract that indicate that the story takes place in the Arctic. Student must explain why they chose the words.

The words: Huskies, ice floe, snow bear (family). The teacher asks students why they chose the words.

5th task: Details (~10 min). Students watch an interior of an igloo (from smart devices or projectors). The teacher changes the digital picture book to an interior of an igloo (pictures are at the following page). The aim of the task is to find the items in the picture that are related to North American indigenous people.

The teacher's explanation: *Your task is to find which items are related to North-American indigenous people. Think about the differences of items at your house and items in the book. Items: bowls, fur boots, fur coats, fur carpets, sleeping bench, fur covers, oil lamp.*

6th task: Word search (~15 min).

The teacher gives tablets or smart phones to students. The devices must not have a sound, so they do not distract the lesson. The picture book must be seen on the projector to watch it later. The teacher explains the task to students: *You can see many animals in the book that live in the Arctic. Look at different pictures in the book. You must find 9 animals in the book and in the word search.*

Some animals have two words in their names. If you do not know the animal in English, you can use dictionary.

Students solve the task alone. The teacher and students check the task if it is ready. A student says an animal what they found and points it on the projector. The teacher allows student to move the video image.

The words: Snow bear, husky, seal, arctic fox, walrus, arctic hare, snowy owl, caribou, lemming.

The teacher checks the task with students. After every items, the teacher asks student an explanation, why people need that item in the Arctic.

7th task: Writing a letter (~20 min). Student reads an instruction of a task. The aim is to write a letter that describes the weather, animals, activities, homes and clothes of the Arctic.

* An extra task: Silent gallery walk.

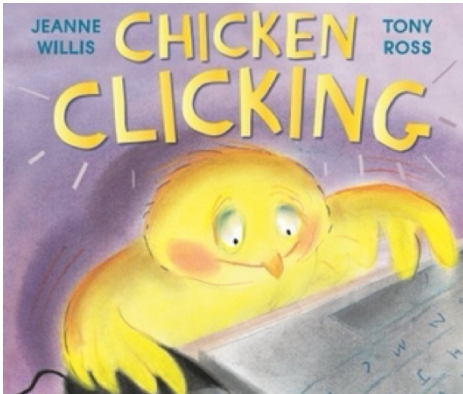
Materials for an extra task can be found here:

https://www.janbrett.com/newsnotes/the_three_snow_bears_newsnotes_index.htm

The aim of an extra task is to read extra information about North American culture. The teacher prints out the texts and puts them on a classroom wall. If students are finished with a worksheet, they take a notebook, read the information and write down the new facts about the culture.

Activity sheet: "Chicken Clicking" by Jeanne Willis

1. Look at the cover of the book. What do you think the book is about?

.....
.....
.....
.....
.....

2. Listen and read to "Chicken Clicking". Fill in the gaps with correct words.

- to ..... on his computer
- to have a little .....
- soft.....
- to go .....
- ..... friend
- to put a ..... online
- ..... page
- to start .....

* Make three sentences about yourself with the expressions.

1).....
2).....
3).....

3. Have your family members ever bought something online? What did they buy?

.....
.....
.....

* What would you like to buy online? Would your parents buy these things for you?

Why? Why not?

.....
.....
.....

4. Chicken did not behave well on the Internet.
 Write the things she did wrongly in the boxes below.
 Use the QR code or look at the pictures to find out.

The chicken used the computer without asking.

5. Read the extract from the book.

Click! They started chatting. Chick had found the perfect chum.
 And off she went to meet her without telling Dad or Mum.

* Who do you chat with? Do you chat with strangers?

.....

.....

.....

.....

* How would Dad or Mum feel when they realise that their Chick is missing?

.....

6. How would you protect yourself on the Internet? Underline the sentences that are true about you. Talk about them with your partner.

I don't chat with strangers.

I don't share my telephone number, home address and passwords.

I don't create accounts without parents' permission.

I don't order things online.

I don't upload photos online.

I don't click on the strange advertisements.

Activity sheet: “Chicken Clicking” by Jeanne Willis

Teacher’s Sheet

Link to digital picture book: <https://www.youtube.com/watch?v=BvxRD8kKhIc>

Link to PDF file of a picture book: <http://www.dawley.academy/media/2857/chicken-clicking-by-jeanne-willis-and-tony-ross.pdf>

Cross-curricular topic: Technology and innovation

Age: 9-11

The aim of the worksheet: The student understands the importance of the internet safety and knows how to behave on the Internet.

Items for the lesson: a worksheet for every student, a projector for watching a digital picture book

1st task: Introduction (~10 min). Students look at the front cover of the book (the front cover is on the worksheet, but it can be shown on the projector). Students write what the book might be about. After that, students talk with their partner what the book might be about. The teacher asks students’ opinions. Students answer orally.

2nd task: Listening, reading and filling the gaps (~15 min). Students listen the digital version of the book. A QR code is added next to the worksheet so students can listen to the book after the lesson. At the same time, students fill the gaps with the words they hear from the book. Students listen to the book twice. After that, the teacher checks the task with students.

Correct answers:

- to **click** on his computer
- to have a little **browse**
- **software**
- to go **online**
- **online** friend
- to put a **photograph** online
- **friendship** page
- to start **chatting**

After that, students write 3 sentences about themselves with the previous expressions. The teacher asks students to read out their sentences.

3rd task: Answering the questions (~10 min). Students answer the question in the task. The aim of the task is think, have and what students’ parents bought something online, what students would like to buy online and would their parents buy the desired items.

4th task: Comprehension (~20 min). The aim of the task is to read the book again (the teacher turns the digital picture book on), look at the pictures on the worksheet and understand, what Chick did wrong at the Internet. The first sentence on the worksheet is an example.

Correct answers:

- Chicken used the computer without asking;*
- Chicken bought things online without a parent;*
- Chicken posted a picture of herself online without speaking to a parent;*
- Chicken met someone from the internet without speaking to a parent;*
- Chicken talked to a stranger online;*
- Chicken gave out her name and age online.*

Students' answer might be different. However, the idea of the answer must be the same. After that, the teacher checks the answers with students.

5th task: Others' feelings and empathy (~10 min). The aim of the task is students to think about their behaviour at the Internet and with whom they chat. After that, students write how would Chick's parents might feel when they found out that Chick is missing and have not told anything about it. After that, the teacher discusses the answers with students.

6th task: Talking (~10 min). The aim of the task is to speak with a partner how they protect themselves at the Internet. The sentences about Internet security will help students. After that, the teacher discusses the answers with students.

* **An extra task: Poster.** Student creates a poster about good Internet behaviour. The teacher gives student an A4 paper.

Activity sheet: “Ruby’s Worry” by Tom Percival

1. Look at the pictures. How do you think the girl in the picture is feeling? What could be the yellow thing?

.....
 .....
 .....

2. Look at the pictures and the words. How is Ruby feeling? Choose the right words to describe Ruby’s emotions.

lively, nervous, active, sad, joyful, worried, happy, frightened, scared, afraid, cheerful, blue, terrified, satisfied, petrified

1) .....
 2) .....
 3) .....
 4) .....

4. Watch the video and answer the questions given in it.

1) What makes you as happy as Ruby?

.....

2) What would your Worry look like?

.....

3) Why has no one noticed Ruby’s Worry?

.....

4) Is it easier to spot someone else who is worried if you are worried yourself?

.....

5) Who would you talk to if you had a Worry?

.....

5. Listen the book. Finish the sentences based on a book. Choose the best answers.

Some sentences can have more than one correct answer.

1) Ruby loves to ..... . a) swim in the ocean b) swing up high c) explore faraway places 2) Ruby was ..... . a) feeling blue b) in a bad mood c) perfectly happy 3) Ruby ..... that she couldn't see Worry. a) pretended b) acted c) did not know	4) The Worry was ..... . a) enormous b) colossal c) gigantic 5) The boy's Worry was ..... next to him. a) levitating b) hovering c) floating 6) The boy's Worry began to ..... when Ruby talked to the boy. a) shrink b) diminish c) fade away

6. What sort of things do you worry about? Write these things into the box.

* Talk about your worries with your partner. Is there anything you both are worried about?

7. What do you do to help your worry shrink or fade away? Ask your classmates.

Me	
Name 1:	
Name 2:	
Name 3:	
Name 4:	
Name 5:	

8. Look at the previous exercise. How would you feel if you helped someone to get rid of their worry? Talk with your partner.

Activity sheet for teachers: “Ruby’s Worry” by Tom Percival

Link to digital picture book: <https://www.youtube.com/watch?v=l8E6R0lAXqA>

Cross-curricular topic: Health and safety

Age: 9-11

The aim of the worksheet: The student understands that worrying and worries are part of a life, and learns what helps the worries fade away.

Items for the lesson: a worksheet for every student, a projector for watching a digital picture book

1st task: Introduction (~10 min). Students look at the pictures and write how would the girl feel and what could be the yellow thing. After that, the teacher asks students’ answers.

Students answer orally.

2nd task: Describing pictures (~5 min). Students look at the pictures and choose the right adjectives that describe the pictures.

1st picture – nervous, sad, worried, frightened, scared, afraid

2nd picture – sad, blue, terrified, petrified

3rd picture – joyful, active, lively, satisfied

4th picture – happy, cheerful

The adjectives can illustrate different pictures. After that, the teacher checks the task with students.

4th task: Listening and reading (~15 min). Students listen to the digital version of the book.

The following questions appear in the video:

What makes you as happy as Ruby?(0:46);

What would your Worry look like? (1:06);

Why has no one noticed Ruby’s Worry? (1:47);

Is it easier to spot someone else who is worried if you are worried yourself? (3:23);

Who would you talk to if you had a Worry? (4:19)

The teacher puts the video on pause when the question is on the screen. Students write the answer to the question. When the question is answered, the teacher asks a student to say their answer.

There is one question which is not on the worksheet – *It looks all dark. Where do you think the colour has gone? (1:17)* – This is an oral question and answer.

5th task: Choosing the best answer (~10 min). Students listen to the digital version of the book again. The teacher does not show the video. At the same time, students solve the task.

The aim of the task is to choose the best answer based on what they heard. Students listen to the picture book once. After that, the teacher checks the task with students.

Correct answers:

1) Ruby loves to .....

- a) *swim in the ocean*
- b) ***swing up high***
- c) ***explore faraway places***

2) Ruby was .....

- a) *feeling blue*
- b) *in a bad mood*
- c) ***perfectly happy***

3) Ruby ..... that she couldn't see Worry.

- a) ***pretended***
- b) *acted*
- c) *did not know*

4) The Worry was .....

- a) ***enormous***
- b) *colossal*
- c) *gigantic*

5) The boy's Worry was ..... next to him.

- a) *levitating*
- b) ***hovering***
- c) *floating*

6) The boy's Worry began to ..... when Ruby talked to him.

- a) ***shrink***
- b) *diminish*
- c) *fade away*

6th task: My worries (~5 min). The aim of the task is to write down the worries. Students talk about their worries with their partner and find common worries. After that, the teacher asks the pairs what their common worries are. One of the partners answers the questions. At the end of the task, the teacher should say: *We all have different worries but sometimes have common worries. Keep in mind that you are not the only one with your worries.*

7th task: What to do with worries? (~15 min). The aim of the task is to find solutions in case of problems. First, the student writes themselves what they would do if they were worried. Next, the task is solved in open pairs. Student writes students' names to the column, from whom they ask a question *What do you do to help your worry shrink or fade away?* When the task is ready, student goes back to their place.

The teacher asks students to choose the best way to shrink a worry. The teacher asks *What is the best way to shrink a worry?*, students answer orally.

8th task: Helping someone (~5min). The aim of the task is to talk in pairs and find out, how would students themselves would feel if they would help someone to get rid of their worry.

* **Extra task: Drawing a worry.** The teacher gives students an A4 paper. Student draws their worry.

Lisa 2. Intervjuu kava

Intervjuu kava

Sissejuhatavad küsimused

- Kui kaua olete õpetajana töötanud?
- Mitu tundi nädalas te inglise keelt annate?
- Kas olete varem 3. ja 4. klassi inglise tunnis kasutanud?
- Milliseid läbivaid teemasid olete õppeainetes käsitlenud?
  - o Milliste materjalide abil olete läbivaid teemasid käsitlenud?

Uurimisküsimus 1: Kuidas hindavad õpetajad pildiraamatutes käsitletud teemade valikut ja sobivust 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis kasutamiseks?

- Kuivõrd sobivad soovituslikus nimekirjas olevad pildiraamatud teie arvates 3. ja 4. klassis läbivate teemade käsitlemiseks? Põhjendage oma vastust.
- Kas pildiraamatutes käsitletud teemad sobivad kokku läbivate teemadega? Põhjendage oma arvamust?
  - o Kuidas hindate pildiraamatutes käsitletud teemasid?
  - o Kas pildiraamatute teemad on teie arvates eakohased? Mis teeb/ei tee pildiraamatud teie arvates eakohaseks?
- Millist läbivat teemat sooviksite ise pildiraamatuga käsitleda? Põhjendage oma vastust.

Uurimisküsimus 2: Kuidas hindavad õpetajad koostatud soovituslikku nimekirja ja näidismaterjali ning kuidas see aitab neil käsitleda õppekava läbivaid teemasid 3. ja 4. klassis?

- Milline oli teie esmamulje soovituslikust nimekirjast?
- Mis oli teie jaoks soovituslikus nimekirjas kõige olulisem osa (pildiraamatu kaas, sõnavara, läbiv teema, lühikokkuvõte)? Miks?
- Kuidas soovituslikus nimekirjas olevad raamatud võiks olla abiks inglise keele tundides läbivate teemade käsitlemisel?
  - o Milliseid neist raamatutest võiksite tulevikus kasutada? Põhjendage oma vastust.
- Kuidas hindate soovituslikus nimekirjas olevate raamatute *sobilikkust* 3. ja 4. klassile? *raskusastet? sõnavara?*
- Kas lisaksite soovituslikku nimekirja veel raamatuid? Põhjendage oma vastust.
- Milline oli teie esmamulje näidismaterjalist?
- Millise näidistöölehe te kasutamiseks valisite? Miks?
  - o Kas näidistööleht aitab teie arvates käsitleda läbivat teemat? Põhjendage oma vastust.
  - o Kuidas hindate näidistöölehe ülesannete *varieeruvust? raskusastet? sobilikkust?*

- Kuidas hindate näidistöölehe välimust? Mis teile meeldis? Mis teile ei meeldinud?
- Kuidas hindate õpetaja töölehte?
  - Kuidas aitas teid õpetaja tööleht, et materjali põhjal tundi läbi viia? Selgitage oma vastust.
  - Kas õpetaja töölehe juhised ja selgitused olid arusaadavad? Põhjendage oma vastust.
  - Kas näidistöölehele seatud eesmärk said tunnis täidetud? Põhjendage oma vastust.
- Milliseid muudatusi teeksite näidistöölehe juures? Põhjendage oma vastust.

Uurimisküsimus 3: Kuidas suhtuvad õpilased õpetajate hinnangul pildiraamatute kasutamisse 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis?

- Milline oli õpilaste esmane emotsioon pildiraamatute kasutamisse?
- Kuidas suhtusid teie arvates õpilased pildiraamatute kasutamisse ja näidistöölehe täitmisse? Selgitage oma vastust.
  - Kas õpilased olid näidistöölehe täitmise ajal motiveeritud ja huvitunud? Millest te seda järeldate?
- Mis teie arvates õpilastele pildiraamatute kasutamise juures meeldis? Mis ei meeldinud? Selgitage oma vastust.
- Kuidas hindate õpilaste arusaamist ülesannete juhistes?
- Milline ülesanne valmistas teie arvates õpilastele kõige rohkem raskusi?
  - Millest te seda järeldate? Millest see võis tuleneda?
- Milline ülesanne oli teie arvates õpilastele kõige jõukohasem?
  - Millest te seda järeldate? Millest see võis tuleneda?
- Kuivõrd sai õpilase vaatepunktist tunni eesmärk täidetud? Põhjendage oma vastust.

Kokkuvõtvad küsimused:

- Kas kasutaksite tundides veelgi pildiraamatuid? Miks?
- Kas soovitaksite nimekirja ja abimaterjali teistele õpetajatele? Miks?
- Kui kaua olete õpetajana töötanud?
- Mitu tundi nädalas te inglise keelt annate?
- Mida tahaksite veel lisada?

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kristel Anier

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Õpetajate arvamused pildiraamatutel põhineva õppematerjali kohta õppekava läbivate teemade käsitlemiseks 3. ja 4. klassi inglise keele tunnis”, mille juhendaja on Evi Saluveer, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commonsi litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Kristel Anier

/digitaalselt allkirjastatud/

18.05.2023